

Yobo

Komekama ya Yobo

¹ Moto moko azalaki kovanda na mokili ya Utsi, kombo na ye ezalaki « Yobo ; » azalaki kotambola na boyengebene mpe na bosembo, azalaki kotosa Nzambe mpe kokima mabe. ² Azalaki na bana mibali sambo, bana basi misato ; ³ mpe azalaki na etonga ya bameme nkoto sambo, bashamo nkoto misato, bangombe nkoto moko, ba-ane nkama mitano, mpe azalaki na basali ebele penza. Alekaki bato nyonso ya Este na lokumu.

⁴ Bana na ye ya mibali bazalaki na ezaleli ya kosangana kati na ndako ya moko kati na bango, mpo na kosala feti ; mpe, na feti yango, bazalaki kobengisa bandeko na bango ya basi mpo na kolia mpe komela elongo na bango. ⁵ Mpe soki mikolo ya feti esili, Yobo azalaki kobengisa bana na ye mpo na kopetola bango. Na tongotongo, azalaki kobonza mbeka ya kotumba mpo na moko na moko kati na bango ; pamba te azalaki komilobela : « Tango mosusu bana na ngai basali masumu mpe balakeli Nzambe mabe kati na mitema na bango. »

Yobo azalaki kosala bongo tango nyonso.

Komekama ya liboso

⁶ Mokolo moko, ba-anjelu ya Nzambe bayaki komilakisa liboso ya Yawe. Satana mpe ayaki elongo na bango.

⁷ Yawe atunaki Satana :

— Owuti wapi ?

Satana azongiselaki Yawe :

— Nawuti kotambola mpe koyengayenga na mokili.

⁸ Yawe alobaki na Satana :

— Boni, omoni Yobo, mosali na Ngai ? Ezali na moto moko te oyo azali lokola ye, kati na mokili : azali moyengebene mpe moto ya sembo, atosaka Nzambe mpe akimaka mabe.

⁹ Satana azongiselaki Yawe :

— Okanisi ete ezali na pamba nde Yobo atosaka Nzambe ? ¹⁰ Boni, otonga mir te zingazinga na ye mpo na kobatela ye, ndako na ye mpe biloko na ye nyonso ? Opambola misala ya maboko na ye, mpe bibwele na ye epanzana na mokili mobimba. ¹¹ Kasi sik'oyo, sembola kaka loboko na Yo mpe beta biloko na ye nyonso ; okomona penza soki akolakela Yo mabe te na miso na Yo.

¹² Yawe alobaki na Satana :

— Malamu ! Biloko na ye nyonso ezali kati na maboko na yo ; kasi, kokitisa loboko na yo te na bomoi na ye !

Boye, Satana alongwaki liboso ya Yawe.

¹³ Mokolo moko, tango bana mibali mpe bana basi ya Yobo bazalaki kosala feti mpe komela masanga ya vino kati na ndako ya ndeko mobali na bango ya liboso, ¹⁴ ntoma moko ayaki epai na Yobo mpo na koyebisa ye : « Bangombe ezalaki kobalola mabele ya bilanga, mpe ba-ane ezalaki kolia matiti pembeni wana ; ¹⁵ bongo bato ya Saba bayei kokweyela yango mpe bakei

na yango. Babomi basali na mopanga, mpe ngai moko kaka moto nabiki ; yango wana naye kopesa yo sango ! »

¹⁶ Wana azalaki nanu koloba, ntoma mosusu ayaki mpe alobaki : « Moto ya Nzambe ekweyi longwa na likolo mpe ezikisi bibwele mpe basali ! Ngai moko kaka moto nabiki ; yango wana naye kopesa yo sango ! »

¹⁷ Wana azalaki nanu koloba, ntoma mosusu ayaki mpe alobaki : « Bato ya Chalide basalaki masanga misato, bakweyeli bashamo na yo mpe bakei na yango. Babomi basali na mopanga, mpe ngai moko kaka moto nabiki ; yango wana naye kopesa yo sango ! »

¹⁸ Wana azalaki nanu koloba, ntoma mosusu ayaki mpe alobaki : « Wana bana na yo ya mibali mpe ya basi bazalaki kosala feti mpe komela masanga ya vino kati na ndako ya ndeko mobali na bango ya liboso, ¹⁹ mopepe moko ya makasi ewutaki na ngambo mosusu ya esobe mpe eyaki kobeta basonge minei ya ndako. Ndako ekweyeli bango, mpe bango nyonso basili kokufa. Ngai moko kaka moto nabiki ; yango wana naye kopesa yo sango ! »

²⁰ Yobo atelemaki, apasolaki kazaka na ye, akokolaki suki ya moto na ye, akweyaki na mabele mpe afukamaki. ²¹ Alobaki :

« Nabimaki bolumbu, na libumu ya mama na ngai,

mpe nakozonga bolumbu.

Yawe apesaki, mpe Yawe asili kozwa ;

tika ete Kombo na Ye ekumisama ! »

²² Na makambo wana nyonso, Yobo atikalaki kosala lisumu te mpe atangaki pasi yango na moto ya Nzambe te.

2

Komekama ya mibale

¹ Mokolo moko lisusu, ba-anjelu ya Nzambe bayaki komilakisa liboso ya Yawe. Satana mpe ayaki elongo na bango.

² Yawe atunaki Satana :

— Owuti wapi ?

Satana azongiselaki Yawe :

— Nawuti kotambola mpe koyengayenga na mokili.

³ Yawe alobaki na Satana :

— Boni, omoni Yobo, mosali na Ngai ? Ezali na moto moko te oyo azali lokola ye, kati na mokili : azali moyengebene mpe moto ya sembo, atosaka Nzambe mpe akimaka mabe. Azali kaka kotingama na bosembo na ye, atako otindikaki Ngai na pamba ete nasala ye mabe.

⁴ Satana azongiselaki Yawe :

— Poso mpo na poso : moto akoki kopesa biloko na ye nyonso mpo kaka abikisa bomoi na ye. ⁵ Kasi sik'oyo, sembola kaka loboko na Yo, beta nzoto mpe mikuwa na ye ; okomona penza soki akolakela Yo mabe te na miso na Yo.

⁶ Yawe alobaki na Satana :

— Malamu ! Azali kati na maboko na yo, kasi kosimba bomoi na ye te !

⁷ Boye, Satana alongwaki liboso ya Yawe mpe abwakelaki Yobo bokono ya mabe na poso ya

nzoto, longwa na se ya matambe na ye kino na songe ya moto.

⁸ Yobo akamataki eteni ya mbeki mpo na komikwanza na yango nzoto, mpe amivandisaki na putulu. ⁹ Mwasi na ye alobaki na ye :

— Boni, ozali kaka kokoba na bosembo na yo ? Lakela Nzambe mabe mpe kufa na yo !

¹⁰ Yobo azongiselaki ye :

— Ah ! Ozali koloba lokola moto ya liboma ! Boni, tondimaka kaka makambo ya malamumu, epai ya Nzambe, kasi tondimaka makambo mabe te ?

Bananga misato ya Yobo

¹¹ Tango bananga misato ya Yobo —Elifazi, moto ya Temani ; Bilidadi, moto ya Shuwa ; mpe Tsofari, moto ya Naama— bayokaki sango ya pasi nyonso oyo ekomelaki Yobo, batikaki bandako na bango mpe bayokanaki mpo na kokende kokabola pasi elongo na ye mpe kobondisa ye.

¹² Wuta na mosika, tango kaka bamonaki ye, bakokaki te koyeba ye lisusu ; boye, babandaki wana kolela makasi, bapasolaki banzambala na bango mpe bamibwakelaki putulu na mito.

¹³ Bamivandisaki na mabele elongo na Yobo mikolo sambo mpe butu sambo. Moko te akokaki koloba na ye ata liloba moko, pamba te bamonaki ndenge nini pasi na ye ezalaki makasi.

Maloba ya Yobo mpe ya balingami na ye misato

3

Yobo alakeli mokolo ya mbotama na ye mabe

- 1 Sima na yango, Yobo afungolaki monoko na ye mpe alakelaki mokolo ya mbotama na ye mabe. 2 Yobo alobaki :
- 3 « Tika ete mokolo ya mbotama na ngai,
mpe butu oyo elobaki :
< Mwana mobali moko abotami, > ekufa !
- 4 Tika ete mokolo yango ebongwana molili !
Tika ete, wuta na likolo,
Nzambe akanisa yango lisusu te !
Tika ete pole engengela yango lisusu te !
- 5 Tika ete molili mpe elilingi ya kufa ezingela yango !
Tika ete lipata ezipa yango,
mpe molili ebangisa pole na yango !
- 6 Tika ete molili makasi ekotela butu yango,
ete batanga yango lisusu te kati na mikolo ya mibu
to kati na mikolo ya basanza !
- 7 Tika ete butu yango etikala ekomba,
ete koganga moko te ya esengo eyokana na butu yango !
- 8 Tika ete bato oyo balakelaka mikolo mabe,
bato oyo balamusaka bilima minene ya mayi,
balakela yango mabe !
- 9 Tika ete minzoto ya tongo na yango ekoma molili,
ezela na pamba tongo oyo ekotana
mpe emona kongenga ya tongo te.
- 10 Pamba te ekangelaki ngai te
bikuke ya libumu ya mama na ngai
mpo na kobombela miso na ngai pasi ya boye !

- 11 Mpo na nini namikufelaki te
kati na libumu ya mama na ngai ?
Mpo na nini nakataki motema te
tango nabimaki na libumu ya mama na
ngai ?
- 12 Mpo na nini mabolongo eyambaki ngai ?
Mpo na nini mama amelisaki ngai mabele ?
- 13 Pamba te sik'oyo, nalingaki na ngai kolala na
kimia,
nalingaki na ngai kokufa mpe kopema
- 14 elongo na bakonzi mpe bapesi toli ya mokili,
oyo bamitongelaki malita na bango kasi lelo
ebeba,
- 15 elongo na bakambi oyo bazalaki na wolo
mpe batondisa palata kati na bandako na
bango.
- 16 Mpo na nini babombaki ngai te na se ya
mabele
lokola zemi oyo esopani
to lokola mwana oyo atikala komona te
pole ya mokolo ?
- 17 Kuna, bato mabe batikaka konyokola bato,
bato oyo balembi bazwaka bopemi,
- 18 bato ya boloko bazwaka kimia
mpe bayokaka lisusu te mongongo ya mo-
kengeli.
- 19 Ezala mobola to mozwi, bango mibale baza-
laka kuna,
mpe mowumbu akangolamaka na maboko
ya nkolo na ye.
- 20 Mpo na nini pole epesamelaka bato ya pasi ?
Mpo na nini bomoi epesamelaka moto

- oyo azali na pasi na motema ?
- 21 Bazelaka kufa, kasi eyaka te ;
nzokande balukaka yango koleka bozwi oyo
ebombama,
- 22 balingaki kotonda na esengo mpe kosepela
soki bamoni kunda !
- 23 Mpo na nini bomoi epesamela moto
oyo nzela na ye ebombama,
moto oyo Nzambe azingela lokola lopango ?
- 24 Pamba te kolela ekomi bilei na ngai,
bileli na ngai ezali kosopana lokola mayi.
- 25 Makambo oyo nazalaki kobanga,
yango nde ezali kokomela ngai ;
oyo nazalaki koyokela somo,
yango nde ezali kosalemela ngai.
- 26 Nazangi kimia, motema na ngai ezali kokita te
mpe nazangi bopemi ;
kasi minyoko na minyoko kaka nde nazali
na yango. »

4

Maloba ya Elifazi : moto nyonso asalaka mabe

- ¹ Elifazi, moto ya Temani, azwaki maloba mpe
alobaki :
- ² « Soki moto moko ameki koloba na yo ata liloba
moko,
boni, okotomboka mpo na yango te ?
Kasi nani akoki penza kokanga motema
mpe kozanga maloba ?
- ³ Kanisa nanu ndenge ozalaki koteya bato ebele,
ndenge ozalaki kolendisa bato oyo balem-
baki !
- ⁴ Maloba na yo ezalaki kolendisa bato

- oyo bazalaki kotepatepa,
mpe oyo mabolongo na bango ezalaki
kolemba.
- ⁵ Kasi awa sik'oyo pasi ekomeli yo,
olembi na yo !
Awa pasi ebeti yo,
okomi na yo koyoka somo !
- ⁶ Boni, kondima na yo epai ya Nzambe esengeli
te
kozala likonzi na yo,
mpe bosembo na yo esengeli te
kosimba elikya na yo ?
- ⁷ Kanisa nanu : Nani akotikala kokufa te
mpo ete asalaka mabe te ?
Esika nini bato ya sembo bakotikala kokufa
te ?
- ⁸ Kolanda makambo oyo ngai nasili komona,
bato oyo basalaka mabe,
mpe ba-oyo balonaka minyoko,
babukaka mpe kaka mabe lokola mbuma ;
- ⁹ bakufaka na mopepe ya Nzambe
mpe basilaka na mopepe ya kanda na Ye.
- ¹⁰ Nkosi ekoki na yango koganga,
mpe mwana ya nkosi ekoki kotia makelele
ndenge elingi,
kasi Nzambe abukaka minu ya nkosi.
- ¹¹ Nkosi ekufaka mpo na kozanga nyama ya
kolia,
mpe bana ya nkosi ya mwasi epanzanaka.
- ¹² Liloba moko eyelaki ngai na nkuku,

- mpe matoyi na ngai eyokaki yango na se penza :
- 13 kati na bandoto ya butu,
na tango bato bazwaka pongi makasi,
- 14 kobanga mpe somo ekangaki ngai
mpe eningisaki mikuwa na ngai nyonso ;
- 15 molimo moko elekaki liboso ya elongi na ngai
lokola mopepe,
mpe suki ya moto na ngai etelemaki.
- 16 Molimo yango etelemaki wana,
kasi nalongaki te kososola soki ezali nini ;
elilingi yango etelemaki liboso ya miso na ngai,
mpe nayokaki mongongo moko koloba na se penza :
- 17 < Boni, moto akoki solo koleka Nzambe na bosomebo
to akoki solo koleka Mokeli na ye na bule ?
- 18 Soki Nzambe atielaka basali na Ye motema te,
soki kutu amonaka mabunga epai ya banjelu na Ye,
- 19 mpo na nini te epai ya bato oyo basalema na mabele,
ba-oyo bazali kaka putulu
mpe bakoki kofinafina bango lokola mit-sopi ?
- 20 Kobanda na tongo kino na pokwa,
bakataka-kataka bango na biteni ;
bakufaka mpo na libela,
mpe moto ata moko te alandelaka likambo na bango ;
- 21 basinga oyo esimbaka bandako na bango ya kapo
epikolamaka na mbalakata,

mpe bakufaka ndenge wana bazanga
bwanya. >

5

- 1 Ganga na yo, soki olingi !
Nani akoyanola yo ?
Okotombokela mosantu nini ?
- 2 Kotomboka ebomaka moto oyo azangi mayele,
zuwa ebomaka zoba.
- 3 Solo, namonaki zoba kozwa misisa ;
kasi, mbala moko, nalakelaki ndako na ye
mabe :
- 4 < Tika ete bana na ye ya mibali bazanga lisungi,
balonga te na kosambisama
mpe bazangela moto oyo akobundela
bango !
- 5 Tika ete moto oyo azali na nzala
asilisa mbuma ya elanga na ye,
akamata yango kino kati na basende ;
mpe tika ete moto ya lokoso asilisa bomengo
na ye ! >
- 6 Pamba te pasi ewutaka na putulu te,
mpe minyoko ewutaka na mabele te ;
- 7 moto abotamaka mpo na komona pasi,
ndenge kaka mikalikali ebimaka mpo na
kopanzana na likolo.
- 8 Kasi soki ezalaki ngai,
nalingaki komimonisa liboso ya Nzambe,
nalingaki kotalisa Ye likambo na ngai.
- 9 Nzambe asalaka makambo minene
oyo bato bakokaka kososola te,

- mpe bikamwa oyo bato bakokaka kotanga te ;
- 10 anokisaka mvula na mokili,
mpe atindaka mayi na bilanga ;
- 11 atombolaka bato oyo babwakama,
mpe apesaka esengo na bato oyo bazali kolela ;
- 12 abebisaka mabongisi ya bato
oyo bazalaka na mayele mabe,
mpe maboko na bango ekokisaka te mikano na bango ;
- 13 akangaka bato ya bwanya
kati na mitambo ya mayele mabe na bango,
mpe abebisaka mabongisi ya bakosi.
- 14 Molili eyelaka bango na moyi ;
na moyi makasi, batambolaka na kotepatepa lokola na butu.
- 15 Nzambe abikisaka mobola
na mopanga ya monoko na bango,
akangolaka moto akelela
na loboko ya moto ya makasi.
- 16 Boye, mobola asengeli kozala na elikya,
mpe moto oyo atambolaka na bosembo te
asengeli kokanga monoko.
- 17 Esengo na moto oyo Nzambe apameli !
Kotiolaka te pamela ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso.
- 18 Pamba te azokisaka pota, kasi atiaka yango
mpe kisi ;
abetaka, kasi loboko na Ye ebikisaka.
- 19 Mbala motoba, akobikisa yo na pasi ;

- mpe na mbala ya sambo, mabe ekokomela
yo te.
- 20 Akokangola yo na kufa,
na tango ya nzala makasi ;
mpe akobikisa yo na nguya ya mopanga,
kati na bitumba.
- 21 Okobatelama liboso ya fimbu ya lolemo,
okobanga kobebisama te tango ekoya ;
- 22 okoseka kobebisama mpe nzala makasi,
mpe okobanga te banyama ya mokili ;
- 23 pamba te okozala na boyokani elongo na
mabanga ya bilanga,
mpe banyama ya zamba ekozala na kimia
elongo na yo.
- 24 Okososola ete ndako na yo ezali na kimia ;
tango okotala bibwele kati na lopango na yo,
okomona ete ata moko te ezangi.
- 25 Okososola ete bana na yo bakozala ebele,
mpe bakitani na yo, lokola matiti ya mabele.
- 26 Okokita na kunda na kimobange makasi,
ndenge batelemisaka maboke ya matiti na
tango na yango.
- 27 Toyekolaki likambo yango malamumu : ezali
penza bongo.
Boye, yoka yango mpe salela yango
mpo na bolamu na yo ! »

6

Eyano ya Yobo epai ya Elifazi

- ¹ Yobo azongisaki :
- ² « Ah ! Soki ezalaki na makoki ya komeka
kilo ya mawa na ngai,

- mpe ya kotia pasi na ngai nyonso na emekelo
kilo,
- ³ nakanisi ete elingaki koleka zelo ya bibale
minene na kilo.
Yango wana, maloba na ngai ezali koleka
ndelo.
- ⁴ Makonga ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso etoboli
ngai,
mpe molimo na ngai ezali komela ngenge na
yango ;
Nzambe atelemeli ngai na kanda na Ye.
- ⁵ Boni, ane ya zamba elelaka
soki ezali kolia matiti ?
Ngombe ya mobali elelaka
soki ezali kolia bilei na yango ?
- ⁶ Boni, baliaka na mungwa te bilei oyo ezanga
elengi ?
Mayi oyo ezalaka kati na maki ezalaka
elengi ?
- ⁷ Makambo oyo nazalaki koboya,
yango nde ekomi bilei na ngai, atako ezali
mabe.
- ⁸ Ah ! Nani akoki kosala ete
bosenga na ngai ekokisama,
mpe ete Nzambe akokisela ngai
likambo oyo nazali kozela !
- ⁹ Tika ete Nzambe aboma na Ye ngai,
asembola loboko na Ye mpo na kokata ngai
moto !
- ¹⁰ Na boye nde nakoki kozwa kobondisama mpe
esengo
kati na pasi na ngai, oyo eleki ndelo,

pamba te nawangani te maloba ya Ye oyo
azali Mosantu.

- 11 Makasi nini penza nazali na yango
mpo ete nazala lisusu na elikya ?
Mpo na nini nawumela lisusu kotala
suka ya bomoi na ngai ?
- 12 Boni, nazali makasi lokola libanga ?
Nzoto na ngai ezali ya ebende ?
- 13 Nazali na nguya ya komisunga
awa natikali lisusu na makoki te ?
- 14 Moto nyonso oyo azali na pasi
asengeli na mawa ya baninga na ye,
ata soki atiki kotosa Nkolo-Na-Nguya-
Nyonso.
- 15 Kasi tala, bandeko na ngai bakosi ngai lokola
moluka,
lokola mayi ya moluka oyo ekawuki.
- 16 Tango mayi oyo ekomaka libanga mpo na
malili,
mpe mvula ya pembe, epanzanaka,
ememaka mpela.
- 17 Kasi na tango ya molunge, mayi yango esilaka,
mpe moluka yango ekawukaka nyonso
mpo na molunge makasi.
- 18 Masanga ya bato oyo batambolaka na bam-
punda
mpo na kokende na mobembo,
ebongoli nzela ya kokende,
ekeyi kokota kino kati na esobe mpe ekufi
kuna.

- 19 Masanga ya bato ya Tema, oyo ezali na mobembo,
elukaki mayi ;
masanga ya bato ya Saba, oyo ezali na mobembo,
etielaki yango motema.
- 20 Kasi bayokaki soni mpo ete batielaki yango motema ;
tango bakomaki kuna, bamiyokelaki mawa.
- 21 Bino mpe bozali ndenge wana mpo na ngai,
bozali na makoki te ya kosunga ngai ;
awa bomoni pasi na ngai, somo ekangi bino !
- 22 Boni, nasila koloba na bino :
< Bokabela ngai ndambo ya biloko na bino
to bofutela ngai niongo na nzela ya bozwi na bino,
- 23 mpo na kokangola ngai na loboko ya monguna
to mpo na kobikisa ngai na nguyua ya bato mabe ? >
- 24 Boteya ngai, bongo nakokanga monoko ;
bolakisa ngai mabe nini ngai nasali !
- 25 Tala ndenge maloba ya solo esalaka pasi !
Kasi makanisi na bino elingi kotalisa nini ?
- 26 Bokanisi ete bokoki kosembola
makambo oyo nazali koloba
to kozwa lokola mopepe, maloba ya moto
oyo azali na pasi ?
- 27 Solo, bino, bokoki ata kobeta zeke mpo na mwana etike
mpe koteka moninga na bino na bowumbu !
- 28 Kasi sik'oyo, bozala na mitema malamumu mpo na kotala ngai !
Boni, nakoki penza kokosa bino,

kaka na miso makasi boye ?

- ²⁹ Bokanisa nanu malamumu, bozala nanu sembo !
 Bokanisa penza malamumu,
 pamba te ezali bosembo na ngai nde emekami.
- ³⁰ Boni, likambo nini ya mabe ezali na monoko na ngai ;
 monoko na ngai ekoki kososola mabe te ?

7

- ¹ Boni, bomoi ya moto awa na se ezali kaka bomoi ya pasi te ?
 Mikolo ya bomoi na ye ezali penza mikolo ya mongamba te ?
- ² Ndenge mowumbu azelaka pio ya pokwa to ndenge mongamba azelaka makasi lifuti na ye,
- ³ ngai nazwaki lokola libula, basanza ya pamba mpe babutu ya pasi na pasi.
- ⁴ Soki kaka nalali, nakomi komituna :
 < Tango nini nakolamuka ? >
 Mpe soki kaka nalamuki :
 < Tango nini butu ekoya ? >
 Nalembi komitungisa tango nyonso.
- ⁵ Nkusu mpe makwanza ezipi nzoto na ngai, poso ya nzoto na ngai ezoki-zoki bapota mpe ekomi kolumba solo.
- ⁶ Mikolo ya bomoi na ngai ezali koleka mbangu penza koleka tonga oyo mosali bilamba asalelaka ;

- nakomi na suka, mpe elikya na ngai nyonso
esili.
- 7 Oh Nkolo, kobosana te
ete bomoi na ngai ezali kaka pema ya
pamba !
Miso na ngai ekomona lisusu bolamu te.
- 8 Liso oyo ezali komona ngai sik'oyo
ekotikala komona ngai lisusu te ;
okoluka ngai, kasi nakozala lisusu te.
- 9 Ndenge mapata ekendaka mpe elimwaka,
ndenge wana mpe moto oyo akendaka na
mboka ya bakufi
azongaka lisusu te.
- 10 Akozonga lisusu te na ndako na ye,
mpe ndako na ye ekoyeba ye lisusu te.
- 11 Yango wana, nakokanga monoko na ngai te,
molimo na ngai ekoloba kaka na mawa,
mpe motema na ngai ekolela kaka pasi na
ngai.
- 12 Boni, nakomi ebale to elima ya mayi
mpo ete batiela ngai bikangiseli ?
- 13 Nakanisaka ete soki nalali,
mbeto na ngai ekobondisa ngai
mpe pongi ekokitisa pasi na ngai ;
- 14 nzokande, ozali lisusu kotungisa ngai na ban-
doto ya mabe
mpe kobangisa ngai na bimoniseli ya somo.
- 15 Malamu bafina ngai kingo mpe nakufa,
pamba te kufa ezali na litomba koleka bomoi
oyo.
- 16 Nayini bomoi na ngai ; nawumela libela te na
bomoi !

Tika ngai kimia, pamba te mikolo na ngai
ezanga na yango tina.

- 17 Moto azali penza nani mpo ete okanisaka ye,
mpo ete olandelaka ye na bokebi,
18 mpo ete otalaka ye tango nyonso
mpe omekaka ye tango nyonso ?
19 Mpo na nini okoki kolongola miso na Yo te
likolo na ngai ?
Mpo na nini okoki kotika ngai kimia te
ata mpo na ngonga moke ?
20 Oh Mokeli na ngai, soki nasali lisumu,
eloko nini ngai nasali Yo ?
Mpo na nini oponi kaka kobeta ngai ?
Boni, nakomi mokumba mpo na Yo ?
21 Mpo na nini ozali kolimbisa mabunga na ngai
te
mpe ozali kobosana masumu na ngai te ?
Kala mingi te, nakokende kolala na putulu ;
okoluka ngai, kasi nakozala lisusu te. »

8

Maloba ya Bilidadi : Nzambe azali sembo

- 1 Bilidadi, moto ya Shuwa, azwaki maloba mpe
alobaki :
2 « Kino tango nini okokoba koloba makambo ya
boye ?
Maloba na yo ezali te lokola mopepe
makasi ?
3 Boni, Nzambe abukaka mibeko,
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso abalolaka penza
bosembo ?
4 Soki bana na yo basalaki masumu liboso na Ye,

- apesaki nde bango etumbu mpo na mabe na bango !
- ⁵ Kasi yo, soki oluki Nzambe, soki osengi ngolu epai na Nkolo-Na-Nguya-Nyonso,
- ⁶ soki ozali peto, soki ozali sembo, akotelema Ye moko, ata sik'oyo, mpo na kokata likambo na yo mpe kozongisela yo libula na yo, kolanda bosembo na yo.
- ⁷ Bozwi na yo ya kala ekomonana moke, pamba te bozwi oyo ekoya na sima ekozala monene koleka.
- ⁸ Nabondeli yo, tuna bato oyo baleka liboso, kanisa mpe landela malamumu bwanya ya batata na bango,
- ⁹ pamba te, biso, tozali bato ya lobi oyo ewuti koleka, toyebi eloko te, mpe mikolo na biso, awa na se, ezali kaka lokola elili.
- ¹⁰ Bato ya kala bakoteya yo, bakoloba na yo, mpe, na bwanya na bango, bakobimisela yo mateya oyo :
- ¹¹ Boni, nzete ya papirisi ekoki penza kobota na esika oyo ezangi potopoto ? Nzete oyo ebotaka na mayi ekoki solo kobota na esika ekawuka ?
- ¹² Ekawukaka liboso ya matiti nyonso, wana makasa na yango ezali nanu mobesu, ata bapikoli yango te.
- ¹³ Ndenge wana nde ezalaka, bomoi ya bato nyonso

- oyo babosanaka Nzambe ;
 boye, elikya ya bato mabe ebebaka.
- 14 Eloko oyo batielaka motema ekokatana,
 pamba te elikya na bango ezali
 lokola ndako ya limpulututu*.
- 15 Ata batieli ndako na bango motema,
 esimbaka te ;
 Ezala bakangami na yango,
 esimbaka kaka te.
- 16 Bazali lokola nzete ya mobesu
 na tango ya moyi makasi ;
 mandalala na yango ezipaka elanga,
- 17 elingaka misisa na yango zingazinga ya ma-
 banga
 mpe epasolaka nzela kati na mabanga ;
- 18 kasi soki bapikoli nzete yango na esika na
 yango,
 esika yango ewanganaka nzete
 mpe elobaka : < Natikala komona yo te ! >
- 19 Ndenge wana nde suka na yango ekozala ;
 mpe banzete mosusu ekobota kaka na ma-
 bele wana.
- 20 Solo, Nzambe abwakaka te bato ya sembo,
 mpe alendisaka te maboko ya bato mabe.
- 21 Nzokande, akotondisa monoko na yo na
 koseka,
 mpe bibebu na yo na banzembo ya esengo.
- 22 Banguna na yo bakotondisama na soni,
 mpe bandako ya bato mabe ekozala lisusu
 te. »

* **8:14** Limpulututu ezali nyama ya moke oyo babengaka na lifalanse araignée.

9

Eyano ya Yobo epai ya Bilidadi

- ¹ Yobo azongisaki :
- ² « Ezali ya solo, ezali penza ndenge osili koloba,
mpe nayebi yango malamumu !
Kasi ndenge nini moto oyo asalema na putulu
akoki kozala sembo liboso ya Nzambe ?
- ³ Ata, na mbala nkoto moko,
ameki kobeta tembe na Nzambe,
akotikala kokoka kolonga ata mbala moko te.
- ⁴ Bwanya ya Nzambe ezali na bozindo makasi,
mpe nguya na Ye ezali monene ;
nani asila kotelemela Ye, bongo amona bo-
lamu ?
- ⁵ Alongolaka bangomba na bisika na yango,
wana yango moko eyebaka te,
mpe, kati na kanda na Ye, akweyisaka
yango ;
- ⁶ aningisaka mabele wuta na esika na yango
mpe alengisaka makonzi na yango ;
- ⁷ apesaka mitindo na moyi, mpe moyi ebimaka
te ;
atiaka kashe na minzoto.
- ⁸ Atandaki Ye moko Likolo
mpe atambolaka likolo ya mbonge ya ebale ;
- ⁹ akelaki bangombolo minene,
orioni, masanga ya minzoto mpe minzoto ya
sude ;
- ¹⁰ asalaka makambo minene
oyo elekelaka mayele ya bato,
bikamwa ya somo oyo bakokaka kotanga te.
- ¹¹ Soki aleki pene na ngai, nakokoka te komona
Ye ;
soki mpe akei, nakokoka te komona Ye.

- 12 Soki azwi eloko, nani akoki kobotola Ye yango ?
Nani akoki koloba na Ye : < Ozali kosala nini ? >
- 13 Nzambe azongisaka kanda na Ye sima te ;
liboso na Ye, ezala bato ya lolendo balengaka.
- 14 Bongo, ngai, nakokoka ndenge nini kobeta tembe na Ye ?
Nakolonga ndenge nini kopona maloba ya komekana na Ye ?
- 15 Ezala soki nazalaki moto ya sembo,
nalingaki na ngai kokoka te kopesa Ye eyano ;
nalingaki kokoka nde kaka kosenga mawa ya Mosambisi na ngai.
- 16 Ata nabelelaki Ye, mpe ayanoli ngai,
nalingaki na ngai kondima te ete ayoki ngai,
- 17 pamba te afini ngai na nzela ya mopepe makasi
mpe akomisi bapota na ngai ebele na pamba,
- 18 aboyi kotikela ngai tango ya kopema,
wana azali kaka kotondisa ngai na pasi.
- 19 Soki ezali likambo oyo esengi makasi,
Ye nde Nkolo-Na-Nguya !
Mpe soki ezali likambo ya bosembo,
nani akoki kosambisa Ye ?
- 20 Ezala namemaki na ngai ngambo te,
monoko na ngai elingaki kaka kokweyisa ngai ;
ezala nazalaki sembo,
monoko na ngai elingaki kaka kolakisa mbeba na ngai.

- 21 Atako nazali sembo,
motema na ngai etondi na mawa mpo na
ngai moko,
nayini bomoi na ngai.
- 22 Nyonso ezali kaka ndenge moko !
Yango wana nalobi :
‹ Abomaka bato ya sembo mpe bato mabe. ›
- 23 Tango mopepe ya bokono ememaka kufa na
mbalakata,
Nzambe asekaka komekama ya bato ya
sembo.
- 24 Soki mokili ekweyi na maboko ya bato mabe,
Nzambe azipaka miso ya basambisi na
yango.
Soki ezali Ye te, ezali nani ?
- 25 Mikolo ya bomoi na ngai ezali kokende
mbangu
koleka mopoti mbangu,
ezali kokende mbangu penza,
kasi etikali komona esengo te.
- 26 Ezali kokende penza mbangu
koleka masuwa oyo esalema na papirisi,
koleka mpongo oyo ezali kokitela bilei na
yango.
- 27 Soki nalobi : ‹ Nabosana ata pasi na ngai,
nabongola elongi na ngai mpe nakoma
koseka, ›
- 28 nazali kaka kobanga pasi na ngai nyonso,
pamba te nayebi ete okozwa na Yo ngai te
lokola moto ya sembo.
- 29 Lokola esili komonana ete nasali mabe,
mpo na nini namitungisa lisusu na pamba ?

- 30 Ezala namisukoli nzoto na sabuni
mpe nasukoli maboko na ngai na sabuni ya
malonga,
- 31 okobwaka ngai kaka na libulu ya potopoto,
mpe bilamba na ngai ekoyoka ngai nkele.
- 32 Azali moto lokola ngai te
mpo ete nazongisela Ye eyano
to nakende kosamba na Ye liboso ya basam-
bisi.
- 33 Soki ezalaki ata na moto moko
oyo akokaki komikotisa kati na likambo na
biso
mpe kotombola loboko na ye kati na ngai
mpe Nzambe,
- 34 moto oyo akokaki kolongola
fimbu ya Nzambe mosika na ngai
mpo ete somo na Ye ebangisa ngai lisusu te,
- 35 nalingaki kotombola mongongo na ngai
liboso na Ye na kobanga te.
Kasi ndenge ezali sik'oyo, nakokoka te.

10

- 1 Nayini bomoi na ngai !
Nakokoba kaka komilela,
nakoloba na mongongo makasi
mpe na pasi ya motema na ngai.
- 2 Nakoloba na Nzambe : < Kokatela ngai etumbu
te,
yebisa ngai mabe nini nasali ! >
- 3 Boni, ozali kosepela konyokola ngai,
kobwaka ekelamu oyo maboko na Yo esali,
mpe kolongisa mabongisi ya bato mabe ?

- 4 Boni, ozali na miso ya mosuni ?
Ozali komona lokola bato ?
- 5 Boni, mikolo na Yo ezali lokola mikolo ya bato,
mpe mibu na yo, lokola mibu ya bato,
- 6 mpo ete oluka mabe na ngai
to okundola masumu na ngai,
- 7 atako oyebi malamumu ete nasali na ngai mabe te,
mpe ete ezali na moto moko te
oyo akoki kokangola ngai na loboko na Yo ?
- 8 Maboko na Yo nde ebongisaki ngai mpe esalaki
ngai ;
olingi sik'oyo kobenda nzoto mpe koboma
ngai ?
- 9 Kanisa ete Yo moko nde obongisaki ngai
lokola mabele ya bikeko ;
olingi sik'oyo kozongisa ngai na putulu ?
- 10 Osopaki ngai lokola miliki te ?
Okangisaki ngai mbuma-mbuma te lokola
fromage ?
- 11 Olatisaki ngai poso ya nzoto mpe misuni te ?
Otongaki mikuwa mpe misisa na ngai te ?
- 12 Opesaki ngai bomoi mpe otalisaki ngai bo-
lamu ;
mpe na bonzambe na Yo, obatelaki molimo
na ngai.
- 13 Kasi tala likambo oyo obombaki kati na
motema na Yo,
mpe nayebi ete ezalaka kati na makanisi na
Yo.
- 14 Soki nasalaki masumu, olingaki komona ngai,
mpe olingaki te kozanga kopesa ngai etumbu

- mpo na masumu na ngai.
- 15 Soki nazali na ngambo, wana mawa na ngai !
Ata nasali mabe te, nazali kokoka te ko-
tombola moto,
pamba te natondisami na soni
mpe nazindi kati na pasi na ngai.
- 16 Soki nameki kotombola moto,
ozali kolanda ngai lokola nkosi
mpe ozali kobimisela ngai mayele na Yo nyonso
mpo na kotelemela ngai,
- 17 ozali komemela ngai batatoli ya sika
mpo na kotelemela ngai,
ozali kopelisela ngai kanda na Yo
mpo na kosala ngai mabe,
mampinga na Yo bazali tango nyonso koya
kobundisa ngai.
- 18 Mpo na nini obimisaki ngai
na libumu ya mama na ngai ?
Nalingaki na ngai kokufa,
mpe liso moko te elingaki komona ngai.
- 19 Soki kutu nazalaka na ngai te,
nalingaki koleka kaka mbala moko
longwa na libumu ya mama kino na kunda.
- 20 Boni, mwa ndambo ya mikolo na ngai esili te ?
Kende ata mosika na ngai
mpo ete nazwa ata tango ya kosepela
- 21 liboso ete nakende na esika oyo bato bazon-
gaka lisusu te,
na mokili ya molili, mokili ya kufa,
- 22 na mokili ya molili makasi, ya kufa mpe ya
mobulu,
epai wapi ata pole ezalaka molili. »

11

Maloba ya Tsofari

¹ Tsofari, moto ya engumba ya Naama, azwaki maloba mpe alobaki :

² « Boni, maloba oyo nyonso ekoki solo kozanga eyano ?

Moto oyo azali koloba alonga na ye,
kaka mpo ayebi koloba ?

³ Bato bavanda kaka nye likolo ya maloba na yo ya pamba

oyo ozali kobimisa ?

Bapamela yo te soki ozali kosala maseki ?

⁴ Ozali koloba na Nzambe :

< Makambo oyo nazali koloba ezali ya solo ;
nazali sembo na miso na Yo. >

⁵ Oh, tala ndenge nini nazali na posa

ete Nzambe aloba,

ete afungola monoko na Ye mpo na
kopamela yo,

⁶ mpe asosolisa yo basekele ya bwanya,

pamba te bwanya ya solo ezalaka na bilongi
mibale.

Yeba likambo oyo :

Nzambe abosana masumu na yo ebele.

⁷ Okoki penza kososola mabombami ya
Nzambe ?

Okoki solo kososola bandelo ya Nkolo-Na-
Nguya-Nyonso ?

⁸ Bandelo yango eleki Lola na likolo ;

yo penza okosala nini ?

Eleki mboka ya bakufi na bozindo ;

yo penza okoyeba nini ?

- 9 Molayi ya bandelo yango eleki mokili na molayi,
mpe eleki ebale monene na kopanzana.
- 10 Soki akotisi yo na boloko
mpe asangisi basambisi mpo na kokata likambo,
nani akotelemela Ye ?
- 11 Solo, ayebaka bakosi
mpe asosolaka mabe na pete.
- 12 Ndenge mwana ya ane ya zamba ebotaka moto te,
ndenge mpe kizengi akokoka te kokoma mayele.
- 13 Nzokande, soki opesi Ye motema na yo
mpe osemboli maboko na yo epai na Ye,
- 14 soki olongoli lisumu oyo ezali na loboko na yo
mpe opekisi mabe kovanda kati na ndako na yo,
- 15 okotombola elongi na yo na soni te,
okotelema ngwi mpe okobanga eloko te ;
- 16 pamba te okobosana pasi na yo,
okokoma kokanisa yango kaka
lokola mayi oyo esili kotiola.
- 17 Bomoi na yo ekongenga
lokola pole ya moyi oyo engengaka na midi,
mpe butu na yo ekokoma lokola tongo.
- 18 Okozala na kimia, pamba te elikya ezali,
okotala zingazinga na yo mpe okozwa
bopemi na yo na kimia,
- 19 okolala pongi, mpe okomona moto moko te
kobangisa yo lisusu,

- mpe bato ebele bakoya kosenga ngolu na yo.
²⁰ Kasi miso ya bato mabe ekokufa,
 mpe bakozanga ekimelo,
 bakotikala na elikya se moko : kufa. »

12

Eyano na Yobo epai ya Tsofari

- ¹ Yobo azongisaki :
² « Solo, bozali penza bato ;
 tango bokokufa, bwanya mpe ekokufa
 elongo na bino !
³ Kasi atako bongo, ngai mpe nazali mayele
 lokola bino,
 boleki ngai na eloko te.
 Nani ayebi te makambo wana nyonso ?
⁴ Nakomi eloko ya kotiola na miso ya baninga na
 ngai,
 ngai oyo nazali kobelela Nzambe mpo ete
 ayanola ngai ;
 moto ya sembo, moto ya alima,
 ye nde akomi eloko ya kotiola !
⁵ Bato ya esengo basekaka bato oyo bazali na
 pasi,
 babetaka bato oyo batepaka-tepaka kisan-
 beti.
⁶ Bandako ya bato ya mobulu ezalaka na kimia,
 mpe bato oyo batombokelaka Nzambe,
 oyo bamonaka makasi na bango lokola Nzambe,
 bango nde babatelamaka.
⁷ Kasi tuna nyama ya zamba, ekoteya yo ;
 tuna ndeke ya likolo, ekolakisa yo ;

- 8 loba na mabele, ekoteya yo ;
to tika ete mbisi ya ebale monene epesa yo
sango.
- 9 Kati na yango, ekelamu nini
eyebi te ete loboko ya Yawe nde esalaki
nyonso wana ?
- 10 Bomoï ya bikelamu nyonso mpe pema ya bato
nyonso
ezali kati na loboko na Ye.
- 11 Boni, litoyi emekaka maloba te
ndenge lolemo emekaka bilei ?
- 12 Bwanya ezalaka kati na bampaka te ?
Bomoï ya molayi epesaka mayele te ?
- 13 Bwanya mpe makasi ezali epai ya Nzambe,
toli mpe mayele ezali ya Ye.
- 14 Bakokoka te kotonga lisusu oyo Ye asili kobe-
bisa,
bakokoka kokangola te moto oyo Ye asili
kokanga.
- 15 Soki akangi mayi, bokawuki ekotaka ;
kasi soki afungoli yango, mokili ezindaka.
- 16 Makasi mpe elonga ezali ya Ye ;
moto oyo basili kokosa mpe moto oyo akosi,
bango mibale bazali ya Ye.
- 17 Amemaka bapesi toli na bowumbu
mpe akomisaka basambisi bato ya maboma ;
- 18 afungolaka minyololo ya bakonzi
mpe akangaka liputa na baloketo na bango ;
- 19 amemaka Banganga-Nzambe na bowumbu
mpe akweyisaka bato oyo bavanda kala na
bokonzi ;

- 20 akangaka minoko ya bato oyo balobaka
malamu,
alongolaka mikolo bososoli ;
- 21 asopelaka bakonzi soni,
abotolaka bibundeli ya bato ya makasi ;
- 22 abimisaka na pwasa, makambo ya sekele,
makambo oyo ezali kati na molili,
mpe abimisaka na pole bililingi oyo eleki
mwindo ;
- 23 atombolaka bikolo mpe abebisaka yango,
akomisaka minene mindelo ya bikolo
mpe apanzaka yango ;
- 24 alongolaka makanisi ya bakonzi ya bikolo
mpe asalaka ete batambola kati na bisobe
oyo ezanga nzela
- 25 mpo ete batepatepa kati na molili,
na kozanga pole ;
mpe asalaka ete batepatepa
lokola moto alangwe masanga.

13

- 1 Miso na ngai emonaki makambo oyo nyonso,
matoyi na ngai eyokaki yango,
mpe nasosoli yango malamumu.
- 2 Nayebi makambo nyonso oyo bino boyebi,
boleki ngai na eloko moko te.
- 3 Kasi nalingi nde koloba na Nkolo-Na-Nguya-
Nyonso
mpe kobundela likambo na ngai liboso ya
Nzambe.
- 4 Pamba te bino, bozali kobongisa lokuta,

- bozali lokola minganga oyo bayebi mosala
malamu te.
- ⁵ Soki bovandaki ata kimia,
bolingaki ata komonana bato ya bwanya.
- ⁶ Yoka sik'oyo maloba na ngai,
yoka kosamba ya bibebu na ngai.
- ⁷ Boni, bozali kokotela Nzambe na nzela ya
lokuta
mpe ya maloba ya solo te ?
- ⁸ Bolingi kolakisa ete bozali na ngambo na Ye ?
Bolingi kobundela Nzambe ?
- ⁹ Bokosepela soki aluki koyeba makanisi ya
mitema na bino ?
Bokanisi ete bokoki kokosa Ye ndenge
bakosaka bato ?
- ¹⁰ Akopamela bino solo soki amoni ete, na se ya
mitema na bino,
boyonaka-ponaka bilongi.
- ¹¹ Boni, bokozala ata na somo ya lokumu na Ye
te ?
Kolenga ekokweyela bino te ?
- ¹² Pamba te maloba na bino ekokani na putulu,
mpe makanisi na bino ezali lokola mabele ya
bikeko.
- ¹³ Botika makelele mpe botika ngai naloba !
Oyo ekoya eya !
- ¹⁴ Mpo na nini nandima kokufa
mpe nasakanela bomoi na ngai ?
- ¹⁵ Ata soki abomi ngai, nakozala kaka na elikya
na Ye,
nakobundela solo nzela na ngai liboso na Ye.
- ¹⁶ Yango kutu nde ekozala lobiko na ngai,

- pamba te moto moko te oyo azangi koyeba
 Nzambe
 akoki koya liboso na Ye.
- 17 Boyoka maloba na ngai malamumu ;
 tika ete matoyi na bino eyoka malamumu
 makambo oyo nazali koloba !
- 18 Sik'oyo, namibongisi mpo na kobundela
 likambo na ngai,
 nayebi ete nakolonga na kosambisama.
- 19 Nani akoki kofunda ngai ?
 Soki te, nakokanga monoko mpe nakokufa.
- 20 Oh Nzambe, pesa ngai kaka biloko mibale,
 mpe nakobombama te liboso na Yo :
- 21 longola loboko na Yo likolo na ngai,
 mpe tika kobangisa ngai na somo na Yo.
- 22 Bongo benga ngai, mpe nakoyanola ;
 to tika ngai naloba,
 mpe Yo okoyanola ngai.
- 23 Mabe mpe masumu boni nasali liboso na Yo ?
 Talisa ngai mbeba mpe masumu na ngai.
- 24 Mpo na nini obombi elongi na Yo
 mpe ozali kozwa ngai lokola monguna na
 Yo ?
- 25 Olingi kaka kotungisa lokasa
 oyo mopepe ezali komema ?
 Olingi kaka kolandela lititi oyo ekawuka ?
- 26 Pamba te okomaka makambo mabe na tina na
 ngai
 mpe okomisi ngai mokitani ya masumu ya
 bolenge na ngai.
- 27 Okangi makolo na ngai na minyololo ya
 bibende,

ozali kokengela malamumu lolenge na ngai ya
kotambola
mpe kolandela bisika nyonso
oyo natiaka bilembo ya matambe na ngai.

²⁸ Moto apola penza boye lokola eloko ya kopola,
lokola elamba oyo balie na banselele !

14

- ¹ Moto oyo abotama na mwasi
azalaka kaka na mikolo moke
oyo mpe etonda na pasi.
- ² Akolaka mpe akawukaka lokola fololo,
awumelaka te lokola elili ya lipata oyo
elekaka.
- ³ Olingi kaka kolandela ekelamu ya boye ?
Olingi kaka komema ye liboso na Yo
mpo na kosambisa ye ?
- ⁴ Nani akoki kobimisa bopeto kati na mbindo ?
Moko te !
- ⁵ Mikolo ya moto ekatama ;
okata motango ya basanza na ye
mpe otia mondelo oyo akoki koleka te.
- ⁶ Longola miso na Yo mosika na ye
mpe tika ye, ye moko,
kino tango akozwa lifuti ya mosala na ye
lokola moto oyo asalaka kaka mpo na lifuti.
- ⁷ Nzete ezalaka kutu na mwa elikya :
ata bakati yango, ebimaka lisusu
mpe ebotaka bitape ya sika ;
- ⁸ misisa na yango ekoki konuna na se ya mabele,

- mpe eteni na yango oyo etikalaka ekoki
kokufa kati na mabele,
- ⁹ nzokande soki kaka ezwi mayi, ekobimisa mito
mpe ekobota bitape lokola nzete ya sika.
- ¹⁰ Kasi moto akufaka mpe aninganaka lisusu te,
akataka motema mpe azalaka lisusu na bo-
moi te.
- ¹¹ Ndenge mayi esilaka na liziba
to ndenge mayi ekawukaka,
- ¹² ndenge wana mpe moto akufaka mpe atele-
maka lisusu te,
akolamuka lisusu te mpe bakoki lisusu kola-
musa ye te,
tango nyonso likolo ekozala.
- ¹³ Soki kaka obombaki ngai na se ya bakufi
mpe otikaki ngai kuna kino kanda na Yo
esila !
Soki kaka okatelaki ngai tango
mpo ete, na sima na yango, okanisa ngai
lisusu !
- ¹⁴ Nzokande, soki moto akufi, boni, akoki lisusu
kozala na bomoi ?
Nakozela kino lolenge na ngai ebongwana.
- ¹⁵ Okobenga ngai, mpe ngai, nakondima ;
okozala na posa makasi ya ekelamu ya
maboko na Yo.
- ¹⁶ Solo penza, okotanga makolo na ngai,
kasi okolandela lisusu masumu na ngai te.
- ¹⁷ Mabe na ngai ekokangama kati na saki,
mpe okozipa masumu na ngai.
- ¹⁸ Kasi, ndenge ngomba esilaka mpe ekweyaka,

- ndenge libanga elongwaka na esika na yango,
- 19 ndenge mayi eliaka mabanga,
ndenge mayi oyo etiolaka ememaka mabele,
ndenge wana mpe obebisaka elikya ya moto.
- 20 Olongaka ye mbala moko, mpe akendaka na ye ;
obebisaka elongi na ye mpe obenganaka ye.
- 21 Soki bana na ye ya mibali bazwi lokumu,
ayebaka na ye yango te ;
soki basambwisi bango, amonaka na ye yango te.
- 22 Ayokaka kaka pasi kati na nzoto na ye,
mpe motema na ye esalaka kaka matanga mpo na ye moko. »

15

Maloba ya Elifazi : moto mabe azwaka etumbu

- 1 Elifazi, moto ya Temani, azwaki maloba mpe alobaki :
- 2 « Boni, moto ya bwanya akopesaka solo eyano na maloba ya pamba boye, maloba oyo ezanga ata tina,
to alingaka kotondisa libumu na ye na mopepe ya moto
oyo ewutaka na Este ?
- 3 Akoki solo komilobela na maloba ezanga ata tina ?
Akoki solo kosalela maloba milayi
oyo ezali ata na motuya te ?
- 4 Yo ozali penza kobebisa lokumu ya Nzambe okomi koboya lokumu liboso ya Nzambe.
- 5 Lisumu na yo ezali kokamba monoko na yo,

- ozwi elobeli ya bakosi.
- 6 Monoko na yo moko nde ezali komemela yo etumbu,
kasi monoko na ngai te ;
bibebu na yo moko nde ezali kofunda yo.
- 7 Yo nde moto ya liboso oyo obotama kati na bato ?
Omona moyi liboso ya bangomba mikuse ?
- 8 Osila koyoka makambo oyo elobamaka kati na Likita ya Nzambe ?
Bwanya ezalaka kaka epai na yo moko ?
- 9 Makambo nini oyebi, oyo biso toyebi te ?
Boyebi nini ozali na yango, oyo biso tozali na yango te ?
- 10 Na ngambo na biso, ezali na bato ya suki pembe, bampaka,
bato oyo baleki tata na yo na mibu ya mbotama.
- 11 Kobondisama ya Nzambe mpe maloba ya kimia
oyo bazali koloba mpo na yo,
ekoki te mpo na yo ?
- 12 Mpo na nini motema na yo ezali kopengwisa yo,
mpe miso na yo ezali kobeta-beta ?
- 13 Mpo ete obwakela Nzambe kanda na yo
mpe obimisa makambo ya boye na monoko na yo ?
- 14 Moto azali nani mpo ete azala peto ?
Ye oyo abotami na mwasi azali nani mpo ete azala sembo ?
- 15 Soki Nkolo azali kondimela basantu na Ye te,

- soki kutu likolo ezali peto te na miso na Ye,
16 ekozala boni mpo na moto mabe, moto oyo
 abeba,
 oyo asalaka mabe lokola azali komela mayi ?
- 17 Yoka ngai, mpe nakolimbolela yo !
 Tika ete nayebisa yo makambo oyo ngai
 namona,
- 18 makambo oyo bato ya bwanya balobaki,
 na kobomba ata eloko moko te kati na
 makambo
 oyo bazwaki epai ya batata na bango.
- 19 Apesaki mokili epai na bango kaka
 tango ata mopaya moko te alekaki kati na
 bango.
- 20 Na bomoi na ye mobimba,
 na mibu oyo bakata mpo na bomoi na ye,
 moto mabe anyokwamaka.
- 21 Lokito ya somo etondisaka matoyi na ye,
 bato ya mobulu babimelaka ye ata na tango
 ya kimia.
- 22 Azalaka na elikya te ya kobima na molili,
 mpe mopanga ezelaka ye.
- 23 Ayengaka-yengaka mpo na koluka lipa,
 kasi akozwela yango wapi ?
 Ayebaka ete mokolo ya molili ezelaka ye.
- 24 Pasi mpe mawa ebangisaka ye,
 ekomelaka ye lokola mokonzi
 oyo amibongisi mpo na bitumba,
- 25 mpo ete asembolaka loboko na ye
 mpo na kobundisa Nzambe,
 atelemelaka Nkolo-Na-Nguya-Nyonso,
- 26 akimaka epai na Ye, moto etala na se,

amibombaka na sima ya banguba minene.

- 27 Elongi na ye ekotonda mafuta,
loketo na ye ekokoma monene ;
- 28 akovanda na engumba ebeba,
kati na bandako oyo bato bakima,
bandako oyo ekoma pene ya kokweya ;
- 29 akotikala kokoma mozwi te,
pamba te bozwi na ye ekowumela te,
bomengo na ye ekopanzana te kati na mokili
mobimba ;
- 30 akokoka kokima molili te,
moto ekokawusa mandalala na ye
mpe akokima ata pema na ye moko.
- 31 Tika ete atia elikya na ye na lokuta te,
pamba te akoyokisama soni
mpe akozwa libebi lokola lifuti.
- 32 Ekokokisama liboso ete akufa,
ndenge lindalala ekawukaka
mpo na kozanga mayi na yango
- 33 to lokola nzete ya vino oyo ekweyisi bambuma
na yango,
wana ezali nanu mobesu
to lokola nzete ya olive oyo ekweyisi fololo
na yango.
- 34 Solo, libota ya moto mabe ekofuluka te,
mpe moto ekozikisa ndako na ye mpo na
mabe na ye moko.
- 35 Pamba te moto nyonso oyo azalaka
na makanisi mabe kati na ye
abotaka kaka pasi ;
mabe oyo ekolaka kati na ye

ememelaka ye moko libebi. »

16

Eyano ya Yobo epai ya Elifazi

- ¹ Yobo azongisaki :
- ² « Nayoki maloba ebele ya lolenge oyo ;
bino nyonso bozali babondisi mabe.
- ³ Kino tango nini bokotika koloba
maloba ya pamba-pamba boye ?
Likambo nini etindi yo lisusu kozongela
maloba ?
- ⁴ Ngai mpe nakokaki koloba lokola bino,
soki bozalaki na esika na ngai,
nakokaki kobimisa maloba ebele
mpe koningisa moto mpo na bino.
- ⁵ Kasi monoko na ngai elingaki kolendisa bino,
mpe bibebu na ngai elingaki koningana
mpo na kokitisa bino mitema kati na pasi.
- ⁶ Nzokande, soki nalobi, pasi na ngai ekosila te ;
bongo soki nakangi monoko nde pasi yango
elongwe na bomoi na ngai ?
- ⁷ Oh Nzambe ! Solo penza, olembisi ngai !
Obebisi ndako na ngai nyonso,
- ⁸ ofini-fini ngai makasi penza,
mpe kokonda na ngai ekomi ata kotatola
mpe kofunda ngai na miso ya bato !
- ⁹ Kanda na Yo ezali kopasola mpe kobundisa
ngai,
okomi ata kolia minu mpo na kosala ngai
mabe
mpe kotala ngai na miso mabe
lokola nde nazali monguna na yo.

- 10 Bato mabe bafungoli minoko mpo na kotiola ngai,
bakomi kobeta ngai bambata na matama
mpo na kosambwisa ngai,
bango nyonso basaleli ngai likita.
- 11 Nzambe akabi ngai na maboko ya bato mabe
mpe abwaki ngai na manzaka na bango.
- 12 Makambo nyonso ezalaki kotambola malamumu
mpo na ngai,
kasi aningisi ngai, akangi ngai na kingo mpe
apanzi ngai,
akomisi ngai lokola eloko na Ye ya komekela
makonga ;
- 13 makonga na Ye ezingeli ngai,
atoboli-toboli libumu na ngai,
mpe na mawa te, asopi makila na ngai na
mabele.
- 14 Tango nyonso, azali kaka kozokisa ngai
mpe kokweya likolo na ngai lokola elombe.
- 15 Natongi elamba na ngai ya saki na poso ya
nzoto na ngai
mpe nakundi lokumu na ngai nyonso na se
ya putulu.
- 16 Likolo ya kolela, elongi na ngai ekomi motane,
mpe molili ezingeli miso na ngai.
- 17 Nzokande, maboko na ngai etikala kosala moto
mabe te,
mpe libondeli na ngai ezalaki kosalema na
motema peto.
- 18 Oh mabele, kozipa makila na ngai te !

Kotika te ete koganga na ngai ezwa tango ya kopema !

19 Wuta sik'oyo, motatoli na ngai azali na Likolo, molobeli na ngai azali na Lola.

20 Banninga na ngai bakomi koseka ngai ; nazali nde kolela epai ya Nzambe na mpinzoli.

21 Boni, ezali solo na molobeli oyo akoki kolobela moto liboso ya Nzambe ndenge moto alobelaka moninga na ye ?

22 Solo, motango ya mibu na ngai ekomi pene ya kosila, mpe nakokende na ngai na nzela oyo bato bazongaka lisusu te.

17

1 Pema na ngai ekomi pene ya kosila, mikolo na ngai etikali ya kotanga, kunda ezali kozela ngai.

2 Solo, batioli bazingeli ngai, miso na ngai ezali komona kotiola na bango.

3 Oh Nzambe, mipesa ata Yo moko lokola ndanga, na esika na ngai, epai na Yo ; soki te, nani mosusu akoki komipesa lokola ndanga mpo na ngai !

4 Okangi boyebi na bango mpo ete basosola te ; yango wana, okolongisa bango te.

5 Moto oyo akofunda balingami na ye mpo ete babotola bomengo na bango na makasi, bana na ye bakokufa miso.

- 6 Nzambe akomisi ngai lokola lisapo kati na minoko ya bato,
lokola moto oyo babwakelaka soyi na elongi.
- 7 Miso na ngai ekomi molili likolo ya pasi,
mpe nzoto na ngai nyonso ekomi lokola elilingi.
- 8 Bato ya sembo bazali kokamwa likambo yango,
mpe moto oyo ayebi na ye likambo te atelemeli moto mabe.
- 9 Nzokande, bato ya sembo bakangamaka na nzela na bango,
mpe bato ya maboko peto bakomaka lisusu makasi koleka.
- 10 Bino nyonso, boya mpe bomeka lisusu !
Nakomona ata moto moko te ya bwanya kati na bino.
- 11 Mikolo na ngai ekomi pene ya kosila ;
mabongisi na ngai mpe baposa ya motema na ngai,
nyonso, esili kobeba.
- 12 Bato oyo bazali komona butu lokola moyi
bazali koloba kati na molili : < Pole ekomi pene, >
nzokande molili ezali makasi.
- 13 Soki ezali na ndako moko kaka oyo nazali kotiela elikya,
ezali nde kunda ;
soki mpe nakotandaka mbeto na ngai,
ezali nde kati na mboka ya bakufi.
- 14 Soki nalobi na kunda : < Ozali tata na ngai, >
mpe na mutsopi : < Ozali mama na ngai to ndeko na ngai ya mwasi, >
- 15 wana elikya na ngai ezali penza wapi,

mpe nani penza azali komona elikya na ngai ?

¹⁶ Ekokita kino na bikuke ya kufa tango tokokende elongo kopema kati na putulu. »

18

Maloba ya mibale ya Bilidadi

¹ Bilidadi, moto ya Shuwa, azwaki maloba mpe alobaki :

² « Kino tango nini okoloba maloba ya boye ?
Kanisa nanu malam, bongo tokosolola.

³ Mpo na nini komona biso lokola banyama ?
Boni, tozali nde bazoba na miso na yo ?

⁴ Awa, likolo ya kanda na yo, ozali komipasola na biteni,
basundola mokili to balongola mabanga na bisika na yango likolo na yo ?

⁵ Solo, mwinda ya moto mabe ekufaka,
moto na yango etikaka kopela.

⁶ Pole ekomaka molili kati na ndako na ye,
mpe mwinda oyo epelaka pembeni na ye ekufaka.

⁷ Makasi ya matambe na ye esilaka,
makanisi na ye moko ekweyisaka ye.

⁸ Makolo na ye ekangisaka ye na monyama,
bongo abundaka-bundaka kati na madusu na yango.

⁹ Motambo ekangaka matambe na ye,
mpe singa na yango ekangaka ye makasi.

¹⁰ Singa ya motambo ebombama na se ya mabele mpo na ye,

- mpe batia motambo na nzela na ye.
- 11 Somo elandaka ye bisika nyonso
oyo atambolaka.
- 12 Nzala esilisaka makasi na ye,
mpe pasi ya ndenge na ndenge
ezalaka pembeni na ye soki akweyi.
- 13 Pasi eliaika poso ya nzoto na ye
mpe bokono oyo ebomaka ebebisaka biteni
ya nzoto na ye.
- 14 Balongolaka kati na ndako na ye
biloko nyonso ya motuya, oyo atielaka
motema,
mpe akendaka kokutana na bakonzi ya kufa.
- 15 Ndako na ye etikalaka na eloko moko te,
mpe fofolo* ezalaka ya kopanzana kati na
ndako yango.
- 16 Misisa na ye ekawukaka na se ya mabele,
mpe, na likolo, bitape na ye elembaka.
- 17 Bakanisaka ye lisusu te na mokili,
kombo na ye etangamaka lisusu te na ma-
bele.
- 18 Babenganaka ye na pole mpo ete akende na
molili,
mpe balongolaka ye na mokili.
- 19 Azalaka na bana to bakitani te kati na bato na
ye,
azalaka ata na moto moko te oyo atikala na
bomoi,
na esika oyo avandaka.
- 20 Bato ya weste bazalaka na somo ya kotala
bomoi na ye,
mpe bato ya este batondaka na kobanga.

* **18:15** Basalelaka fofolo mpo na kopelisa moto makasi.

21 Tala, solo, ndenge suka ya moto mabe ezalaka,
mpe bomoi ya moto oyo ayebi Nzambe te. »

19

Eyano ya Yobo epai ya Bilidadi

- 1 Yobo azongisaki :
- 2 « Kino tango nini bokotungisa ngai
mpe kolembisa ngai na maloba na bino ?
- 3 Tala, botioli ngai mbala zomi,
mpe bozali kobundisa ngai na soni te.
- 4 Soki ezali penza ya solo ete nabungi nzela,
mbeba na ngai etali kaka ngai moko.
- 5 Soki mpe bolingi komimona likolo na ngai
mpe kosalela pasi na ngai mpo na kotiola
ngai,
- 6 wana boyeba ete Nzambe nde asali ngai mabe
mpe azingeli ngai na monyama na Ye.
- 7 Atako nagangi ete basali ngai mabe,
nazali kozwa ata eyano moko te ;
ata soki nabeleli ete basunga ngai,
moto oyo akokata likambo azali te.
- 8 Akangi nzela na ngai mpo ete nakoka koleka te,
atondisi nzela na ngai nyonso na molili,
- 9 alongoli ngai lokumu,
mpe alongoli motole na moto na ngai,
- 10 asasi-sasi ngai na bangambo nyonso
kino nakomi pene ya kokufa,
apikoli elikya na ngai ndenge bapikolaka
nzete ;
- 11 kanda na Ye ezali kotumba ngai,

- mpe azali kotanga ngai na molongo ya bangu na Ye ;
- 12 mampinga na Ye ezali kopusana na makasi penza,
ezingeli ngai mpe ndako na ngai mpo na kosala ngai mabe.
- 13 Akaboli ngai na bandeko na ngai,
bongo bato oyo bayebi ngai bapesi ngai mokongo,
- 14 balingami na ngai balimwe,
mpe baninga na ngai babosani ngai ;
- 15 bato oyo nayambaki na ndako na ngai mpe basali na ngai ya basi,
bango nyonso bakomi kotala ngai lokola mopaya,
bakomi komona ngai lokola moto oyo batikala koyeba te.
- 16 Nazali kobenga mosali na ngai,
kasi azali ata koyanola ngai te,
atako monoko na ngai moko nde ezali kobondela ye.
- 17 Solo ya monoko na ngai ekomi kokimisa
ata mwasi na ngai,
bongo bandeko na ngai moko penza bayini ngai.
- 18 Ata bilenge mibali ya mike bakomi koseka ngai ;
soki kaka nabimi, bakomi kosambwisa ngai.
- 19 Balingami na ngai nyonso ya motema bayini ngai,
bato oyo nazalaki kolinga babalukeli ngai ;
- 20 nakomi eloko pamba,
natikali kaka poso ya nzoto mpe mikuwa,

nazali kobika kaka na misuni ya minu na ngai.

- 21 Balingami na ngai, boyokela ngai mawa, nabondeli bino penza, boyokela ngai mawa, pamba te loboko ya Nzambe ebeti ngai.
- 22 Mpo na nini bozali kolandela ngai boye, ndenge kaka Nzambe azali kolandela ngai ? Botondi mosuni na ngai te ?
- 23 Ah, soki ata maloba na ngai ekomamaki, soki ekomamaki na buku !
- 24 Elingaki kokomama na ekomeli ya ebende, ya ebende oyo ya songe penza, mpo na kotobola makomi yango na mabanga mpo ete etikala wana mpo na libela.
- 25 Ngai, nayebi na ngai malamumu ete Mosikoli na ngai azali na bomoi, mpe, awa na mokili, akotelema ya suka mpo na kokata likambo na ngai.
- 26 Sima na kobebisama ya poso ya nzoto na ngai, ngai, na nzoto na ngai, nakomona Nzambe.
- 27 Solo, nakomona Ye, miso na ngai moko ekomona Ye, ngai moko penza, moto mosusu te.
- 28 Bino oyo bozali koloba : < Tokolanda ye ndenge nini ? >
Mpe bino bato oyo bomoni mabe kati na ngai,
- 29 bolenga bino moko liboso ya mopanga, pamba te mopanga ezali esalelo ya kanda mpo na masumu,

mpe bokoyeba ete kosambisama ezali. »

20

Maloba ya mibale ya Tsofari

¹ Tsofari, moto ya Naama, azwaki maloba mpe alobaki :

² « Makanisi na ngai ezali kotinda ngai ete nayanola,
nakoki kovanda nye te,
pamba te motema na ngai ekomi likolo-likolo.

³ Nazali koyoka maloba mabe,
maloba oyo eyokisi ngai soni !
Kasi mayele na ngai elakisi ngai maloba ya kozongisa.

⁴ Solo, oyebi malamumu ete wuta kala,
wuta tango batia moto na likolo ya mabele,
⁵ elonga ya bato mabe ezalaka ya tango moke,
mpe esengo ya moto oyo azangi boyengebene
ewumelaka kaka mwa tango moke.

⁶ Ata molayi na ye emati kino likolo
mpe moto na ye etuti mapata,

⁷ akobebisama libela lokola nyei na ye,
mpe bato oyo bakomona ye bakoloba :
< Azali wapi ? >

⁸ Abungaka lokola ndoto, mpe bakomona ye lisusu te,
alimwaka lokola na ndoto ya butu.

⁹ Liso oyo ezalaki kotala ye ekomona ye lisusu te,
esika oyo azalaki kovanda ekomona ye lisusu te,

- 10 bana na ye basengeli kofuta lomande epai ya babola,
maboko na ye ekozungisa bozwi oyo abotolaki,
- 11 mikuwa na ye oyo ezalaki makasi na bolenge ekolala elongo na ye kati na putulu.
- 12 Soki mabe ezali sukali na monoko na ye mpe abombi yango na se ya lolemo na ye,
- 13 soki ameki elengi na yango mpe atiki yango te, soki abombi yango na se ya minu na ye,
- 14 bilei na ye ekobongwana kati na libumu na ye, ekokoma lokola ngenge ya nyoka kati na ye.
- 15 Amelaki na pamba bozwi ebele, asengeli kosanza yango ;
Nzambe akofutisa ye yango.
- 16 Akofiba ngenge ya nyoka, lolemo ya etupa ekoboma ye.
- 17 Akomona lisusu te mayi mike, miluka, bibale, mayi oyo etiolaka makasi elongo na mafuta ya nzoyi mpe miliki ;
- 18 akozungisa bambuma ya mosala na ye mombimba,
akomela ata moko te,
akotikala kosepela te na litomba oyo azwaki na mombongo na ye.
- 19 Pamba te anyokolaki babola mpe atikaki bango lokola bato bazangela, abotolaki ndako ya bato na esika ya kotonga ndako na ye moko.
- 20 Solo, lokoso na ye ya kozwa mingi ekosila te,

- akoki komibikisa te na nzela ya bomengo na ye.
- 21 Ayebaki te kopekisa lokoso ya libumu na ye, yango wana bomengo na ye mpe ekowumela te.
- 22 Wana azali kati na bomengo, pasi ekokomela ye,
kilo nyonso ya pasi ekokweyela ye.
- 23 Wana azali kotondisa libumu na ye,
Nzambe akosopela ye kanda makasi na Ye,
mpe ekonokela ye lokola bilei.
- 24 Ata akimi liboso ya ebundeli ya ebende,
mbanzi ya bronze ekotobola ye ;
- 25 soki abimisi songe ya mbanzi yango na libale na ye
elongo na makila ya mbuma-mbuma,
somo ekoyela ye.
- 26 Molili makasi ezali kozela libula na ye,
moto makasi oyo moto apelisi te ekozikisa ye
elongo na biloko oyo ekotikala kati na ndako na ye.
- 27 Likolo ekobimisa polele mabe na ye,
mabele ekotelemela ye ;
- 28 mayi ekomema ndako na ye
mpe biloko nyonso ya ndako na ye,
na mokolo ya kanda ya Nzambe.
- 29 Yango nde lifuti oyo Nzambe abongisi mpo na moto mabe,
libula oyo Nzambe alaki ye. »

21

Eyano ya Yobo epai ya Tsofari

¹ Yobo azongisaki :

- 2 « Yoka na bokebi maloba na ngai,
mpe tika ete yango ezala kobondisama mpo
na ngai.
- 3 Bokanga nanu mitema, wana nazali koloba ;
soki nasilisi koloba nde bokoba na bino
koseka ngai.
- 4 Boni, nazali kolela epai ya moto ?
Ndenge nini nalemba te kokanga motema ?
- 5 Botala ngai, bokokamwa,
bokoza ngai ata likambo ya koloba.
- 6 Soki kaka nakanisi yango, nabangi,
mpe nzoto na ngai ekomi kolenga na somo.
- 7 Mpo na nini bato mabe bazali kowumela na
bomoi ?
Mpo na nini bakomaka mibange
mpe babakisaka nguya na bango ?
- 8 Bana na bango bazali kolendisama pembeni na
bango,
mpe bakitani na bango bazali kofuluka na
miso na bango.
- 9 Bandako na bango ebatelami mpe ezangi
kobanga,
fimbu na Nzambe ezali likolo na bango te.
- 10 Bangombe na bango ya mibali elembaka te
kobotisa,
bangombe na bango ya basi ebotaka kaka
mpe esopaka zemi te.
- 11 Lokola kati na etonga ya bameme,
bazali kotika bana na bango : bamoko
kokima-kima,
mpe bamosusu kosakana.

- 12 Bazali kobeta mbonda mpe lindanda,
bazali kosepela na lokito ya flite ;
- 13 bazali kolekisa mikolo na bango na bomengo,
mpe bazali kokende na mboka ya bakufi na
kimia.
- 14 Nzokande, balobaka na Nzambe : < Longwa
mosika na biso !
Tozali na posa te ya koyeba nzela na yo.
- 15 Nkolo-Na-Nguya-Nyonso nde nani
mpo ete tosalela ye ?
Tokozwa litomba nini na kosambela ye ? >
- 16 Boni, bozwi na bango ezali
kati na maboko na bango moko te ?
Kasi mosika na ngai, likanisi ya kolanda toli
ya bato mabe !
- 17 Mbala boni bazali koboma mwinda ya bato
mabe ?
Mbala boni pasi ezali kokitela bango ?
Boni, Nzambe abombeli bango kanda na Ye ?
- 18 Mokolo nini mopepe makasi ekomema bango
lokola makasa to matiti ya kokawuka ?
- 19 Balobaka : < Nzambe apesaka etumbu ya
moto mabe
epai ya bana na ye. >
- Tika ete apesa etumbu yango epai na ye moko
moto mabe,
mpo ete ayeba yango !
- 20 Tika ete miso na ye moko emona kobebisama
na ye,
mpe amela kopo ya kanda ya Nkolo-Na-
Nguya-Nyonso.

- 21 Pasi ya libota oyo etikali sima na ye ekosala ye
nini
tango basanza oyo bakatela ye ekomi na
suka ?
- 22 Bakoki solo koyekolisa Nzambe mayele,
Ye oyo asambisaka ezala bato oyo baleki
kotombolama ?
- 23 Moko azali kokufa na makasi na ye nyonso,
na kimia nyonso mpe na pasi ata moko te,
- 24 na nzoto sembesembe,
mpe na mikuwa etonda na mafuta ;
- 25 mosusu azali kokufa na mawa na motema,
atikali ata komeka kosepela na bomengo te.
- 26 Nzokande, bango mibale bakolala ndenge
moko
na se ya mabele,
mpe bankusu ekozipa bango.
- 27 Solo, nayebi malamumu makanisi
mpe mabongisi na bino, mpo na kotelemela
ngai ;
- 28 bolobaka : < Wapi ndako ya mozwi ?
Wapi bandako oyo bato mabe bazalaki ko-
vanda ? >
- 29 Botunaki mituna wana te epai ya baleki
nzela ?
Bobosani makambo oyo bayebisaki bino,
- 30 ete moto mabe abikaka mpe na mokolo ya pasi,
akangolamaka mpe na mokolo ya kanda.
- 31 Nani, na miso ya moto mabe, apamelaka
etamboli na ye ?
Nani azongiselaka ye makambo oyo
asalaka ?

- 32 Bamemaka ye na lilita,
mpe bakengelaka kunda na ye.
- 33 Mabele ya lubwaku ezalaka malamumu mpo na ye ;
bato nyonso batambolaka sima na ye na molongo,
mpe bato ebele penza batambolaka liboso na ye.
- 34 Boye, mpo na nini bozali komitungisa mpo na kobondisa ngai ?
Pamba te kati na biyano na bino, etikali kaka lokuta. »

22

Maloba ya misato ya Elifazi

- ¹ Elifazi, moto ya Temani, azwaki maloba mpe alobaki :
- ² « Boni, litomba nini Nzambe akoki kozwa epai ya moto ?
Ezala ata moto ya bwanya, azalaka na litomba kaka mpo na ye moko.
- ³ Ezala soki ozali moyengebene, litomba nini Nkolo-Na-Nguya-Nyonso akoki kozwa,
ata ozali kobongisa nzela na yo ya bosembo ?
- ⁴ Boni, okanisi ete ezali mpo na boyengebene na yo
nde azali kopamela yo mpe kosambisa yo ?
- ⁵ Mabe na yo ezali monene te ?
Masumu na yo eleki ndelo te ?

- 6 Ozalaki koluka na pamba ndanga
 epai ya bandeko na yo ya mibali,
 ozalaki kolongola bato bilamba mpe kotika
 bango bolumbu,
- 7 ozalaki kopesa mayi te na moto oyo azalaki na
 posa ya mayi,
 mpe ozalaki kopimela moto oyo azalaki na
 nzala bilei,
- 8 atako ozalaki moto monene, nkolo mabele,
 mpe ozalaki kovanda na mabele yango
 lokola moto ya lokumu ;
- 9 ozalaki kozongisa basi bakufisa mibali maboko
 pamba,
 mpe ozalaki kosilisa makasi ya bana bitike.
- 10 Yango wana, mitambo ezingeli yo,
 kobebisama ya mbalakata ekomi kopesa yo
 somo,
- 11 molili makasi ezwi yo mpe ozali kokoka
 komona te,
 mpe mpela ezipi yo.
- 12 Boni, Nzambe azali te kuna na likolo, kati na
 Lola ?
 Tala ndenge nini etando ya minzoto ezali
 likolo koleka !
- 13 Nzokande, ozali koloba : < Nzambe ayebi
 nini ?
 Akoki kosambisa kati na mapata ya molili ya
 boye ? >
- 14 Mapata minene ezipi Ye,
 yango wana azali komona biso te,
 wana azali kotambola-tambola na etando ya
 Lola ?
- 15 Olingi solo kotikala kaka na nzela ya kala,

- nzela oyo bato mabe balekelaki ?
- 16 Kufa ememaki bango na mbalakata,
mpe miboko na bango etiolaki na mpela.
- 17 Bazalaki koloba na Nzambe : < Tika biso, biso
moko !
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso akosala biso
nini ? >
- 18 Nzokande, Ye nde atondisaki bandako na
bango
na biloko ya kitoko.
Yango wana, ngai, naboyaka toli ya bato
mabe.
- 19 Bato ya sembo bazali komona kobebisama na
bango
mpe bazali kosepela,
bayengebene bazali koseka bango mpe
bazali koloba :
- 20 < Solo, banguna na biso babebi,
moto ezikisi bomengo na bango. >
- 21 Zongisa boyokani na yo elongo na Ye mpe luka
kimia.
Na nzela wana, bomengo ekoya lisusu epai
na yo.
- 22 Ndima malako oyo ekowuta na monoko na Ye,
mpe batela maloba na Ye kati na motema na
yo.
- 23 Soki ozongi epai na Nkolo-Na-Nguya-Nyonso,
soki obengani mabe mosika ya ndako na yo,
bomengo na yo ekozongela yo.
- 24 Bwaka wolo na yo kati na putulu,
wolo na yo ya Ofiri kati na mabanga ya
lubwaku ;

- 25 bongo Nkolo-Na-Nguya-Nyonso akozala wolo
na yo,
mpe palata oyo eleki kitoko mpo na yo.
- 26 Solo, okozwa esengo epai ya Nkolo-Na-Nguya-
Nyonso
mpe okotombola elongi na yo epai ya
Nzambe.
- 27 Okosambela Ye, Ye akoyoka yo,
mpe okokokisa ndayi na yo.
- 28 Makambo oyo okokana, ekosalema,
mpe pole ekongenga na nzela na yo.
- 29 Soki bato balembi, mpe yo olobi : < Telema ! >
Nzambe akobikisa bango,
- 30 akokangola ata moto oyo asali mabe,
akokangola ye penza mpo na bopeto ya
maboko na yo. »

23

Eyano ya Yobo

- ¹ Yobo azongisaki :
- ² « Lelo lisusu, kolela na ngai ezali bololo,
loboko oyo ezali likolo na ngai eleki
kolela ya motema na ngai na kilo.
- ³ Soki nayebaki esika nini nakoki komona
Nzambe,
nalingaki kokoma liboso ya kiti ya bokonzi
na Ye,
- ⁴ nalingaki kotalisa, na bosembo nyonso,
likambo na ngai liboso na Ye,
mpe kotondisa monoko na ngai na matatoli
ya solo,
- ⁵ nalingaki koyeba biyano oyo alingaki kopesa
ngai,

mpe kososola makambo oyo alingaki koloba
na ngai.

⁶ Boni, alingaki kosalela nguya na Ye
mpo na kosamba na ngai ?

Te, alingaki kutu koyokela ngai mawa !

⁷ Kuna, liboso na Ye, moto ya sembo akosolisa
Ye

likambo na ngai,
mpe nakokangolama libela

wuta na maboko ya mosambisi na ngai.

⁸ Soki nakeyi na ngambo ya este, azali kuna te ;
soki nakeyi na ngambo ya weste, nazali
komona Ye te.

⁹ Tango azali na mosala na ngambo ya nor,
nazali komona Ye te,

tango azali kobaluka na ngambo ya sude,
nazali komona Ye ata moke te.

¹⁰ Nzokande, Ye ayebi nzela oyo ngai nazali
kolanda ;

soki ameki ngai, nakokoma lokola wolo ya
peto.

¹¹ Makolo na ngai elandaki matambe na Ye ;
natambolaki na nzela na Ye

mpe natikalaki kopengwa na yango te.

¹² Napengwaki te mosika ya mateya ya bibebu
na Ye ;

nabatelaki yango lokola bomengo ya kitoko,
koleka lipa na ngai ya mokolo na mokolo.

¹³ Kasi Ye, azwaka Ye moko mokano na Ye ;
nani akoki kotelemela Ye ?

Asalaka nyonso oyo esepelisaka Ye.

¹⁴ Akokokisa ekateli oyo azwaki na tina na ngai

- mpe ebele ya mabongisi mosusu oyo akobongisa.
- 15 Yango wana, liboso na Ye, nazali koyoka somo makasi ;
mpe wana nazali kokanisa makambo oyo nyonso,
nazali kobanga Ye.
- 16 Nzambe alembisi ngai,
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso abangisi ngai.
- 17 Atako bongo, molili to molili makasi oyo ezingeli ngai
ekangi ngai monoko te.

24

- 1 Mpo na nini Nkolo-Na-Nguya-Nyonso akataka tango te
mpo na esambiselo ?
Mpo na nini bato oyo bayebi Ye
basengeli koluka na pamba mikolo ya boye ?
- 2 Bato bapusaka bandelo,
bakendaka koleisa bibwele oyo bayibaki,
- 3 babotolaka ane ya mwana etike
mpe bazwaka lokola ndanga ngombe ya mobali
ya mwasi oyo akufisi mobali ;
- 4 balongolaka babola na nzela,
mpe batindaka na makasi babola nyonso ya mokili ete babombama.
- 5 Lokola ba-ane ya zamba, babola bakendaka tongo-tongo
na mosala mpo na koluka biloko ya kolia,
kasi kaka esobe nde epesaka bana na bango bilei ;

- 6 bakataka matiti na bilanga mpo na bibwele
mpe balokotaka bambuma
oyo etikalaka na bilanga ya vino ya moto
mabe.
- 7 Na butu, balalaka bolumbu mpo na kozanga
bilamba,
bazangi bulangeti mpo na komifinika na
tango ya malili ;
- 8 bapoli na mvula ya ngomba,
bakangami na mabanga mpo na kozanga
esika ya kobombama.
- 9 Bazali kobotola mwana etike na mabele ya
mama na ye,
bazali kokanga mwana ya mobola mpo na
niongo.
- 10 Soki bazangi bilamba, batambolaka bolumbu ;
bamemaka maboke ya nzete ya ble,
kasi bazongaka kaka na nzala.
- 11 Bakamolaka bambuma ya olive kati na ma-
pango ya bato mosusu,
bakamolaka bambuma ya vino,
kasi bazongaka kaka na posa ya komela.
- 12 Bileli ya kufa ezali koyokana wuta na mboka,
mpe milimo ya bato oyo bazoki ezali ko-
ganga
mpo na koluka lisungi,
kasi Nzambe azali kopesa etumbu ata na
moto moko te.
- 13 Bato oyo bazali kosala bongo,
bazali kotombokela pole,
bayebi nzela na Ye te
mpe batambolaka ata kati na yango te.

- 14 Mobomi azali kotelema na moyi
mpe koboma mobola elongo na moto
akelela ;
na butu, azali lokola moyibi.
- 15 Liso ya moto ya ekobo ezelaka ete molili ekota ;
amilobelaka : < Moto moko te akomona
ngai, >
mpe abombaka elongi na ye.
- 16 Kati na molili, bato balukaka kobuka bandako
ya bato ;
kasi na moyi, bamikangelaka na ndako,
bazali koboya pole.
- 17 Mpo na bango, molili makasi ezali nde tongo,
somo ya molili ekomaka moninga na bango.
- 18 Nzokande bazali lokola fulufulu likolo ya
etando ya mayi,
eteni ya mabele na bango elakelami mabe
epai ya bato ya mboka,
yango wana moko te azali kokende na bi-
langa ya vino.
- 19 Ndenge kokawuka mpe moyi makasi emelaka
mayi ya mvula pembe,
ndenge wana mpe mboka ya bakufi emelaka
bato oyo basalaka masumu.
- 20 Libumu ya mama ebosanaka bango
mpe bankusu esepelaka kolia bango.
Bakanisaka bango lisusu te,
pamba te mabe na bango esili kobukana
lokola nzete.
- 21 Bato mabe basepelisaka basi bazangi bana
mpe bato oyo babotaka te,

- kasi basalaka bolamu te epai ya mwasi oyo akufisa mobali.
- 22 Kasi Nzambe, na nguya na Ye,
abakisaka mikolo ya banyokoli na bango ;
ata batombolami, bazalaka na elikya te
mpo na bomoi na bango.
- 23 Nzambe apesaka bango kimia,
kasi miso na Ye etalaka nzela na bango.
- 24 Mpe atako sik'oyo bazali bato minene,
na tango moke bakozala lisusu te,
bakokweya mpe bakokufa lokola moto nyonso,
bakokatama lokola mito ya ble.
- 25 Soki ezali bongo te, nani akoki kolakisa ngai
ete nazali koloba lokuta ?
Nani akoloba ete maloba na ngai ezali ya
pamba ? »

25

Maloba ya misato ya Bilidadi

- 1 Bilidadi, moto ya Shuwa, azwaki maloba mpe alobaki :
- 2 « Bokonzi mpe somo ezali ya Nzambe ;
atiaka kimia na bisika na Ye ya likolo.
- 3 Boni, bakoki kotanga mampinga na Ye ya lola ?
Na likolo ya nani pole ya Nzambe engengaka te ?
- 4 Ndenge nini moto akoki kozala sembo na miso ya Nzambe ?
Ndenge nini moto oyo abotami na mwasi akoki kozala peto ?
- 5 Soki kutu sanza ezali kongenga te,
mpe minzoto ezali peto te, na miso na Ye,

⁶ toloba nini mpo na moto oyo azali se mutsopi,
mpo na mwana na moto oyo azali kaka
nyama moke ya pamba ! »

26

Eyano na Yobo epai ya Bilidadi

- ¹ Yobo azongisaki :
- ² « Ah ! Tala ndenge osungi moto oyo azangi
makasi,
ndenge osungi loboko oyo elembi !
- ³ Tala toli oyo opesi na moto azangi bwanya,
mpe tala ebele na mayele oyo olakisi !
- ⁴ Ozwi maloba oyo wapi ?
Molimo oyo elobi na monoko na yo ezali ya
nani ?
- ⁵ Bakufi balengaka na se ya mayi
mpe ya bikelamu oyo ezalaka kuna.
- ⁶ Liboso ya Nzambe, mboka ya bakufi ezali
bolumbu,
mpe libulu ya molili ezali polele.
- ⁷ Atandaka likolo na esika oyo ezali na eloko
moko te,
atelemisaka mabele na likolo ya eloko moko
te,
- ⁸ akangaka mayi kati na mapata,
kasi mapata epasukaka te ;
- ⁹ azipaka kiti ya bokonzi na Ye,
atandaka mapata na likolo na yango ;
- ¹⁰ akataka mondelo na likolo ya mayi,
na suka ya pole mpe na molili.
- ¹¹ Makonzi ya Lola ezali kolenga
mpe ezali kokamwa na pamela na Ye.

- 12 Na nguya na Ye, apasoli ebale monene ;
 mpe na mayele na Ye, abuki-buki Rakabe na biteni.
- 13 Na pema na Ye, Likolo ekomaka kitoko,
 loboko na Ye etobolaka nyoka oyo ekimaka.
- 14 Soki makambo wana ezali kaka ndambo moke ya misala na Ye
 mpe mongongo na Ye ya se oyo toyokaka,
 nani akoki kososola bakake ya nguya na Ye ? »

27

- 1 Yobo akobaki koloba :
- 2 « Na Kombo ya Nzambe oyo awangani
 bosembo na ngai,
 na Kombo ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso
 oyo atungisi motema na ngai,
- 3 wana ngai nazali nanu na bomoi,
 mpe pema ya Nzambe ezali nanu na zolo na ngai,
- 4 bibebu na ngai ekoloba mabe te,
 mpe lolemo na ngai ekobimisa lokuta te.
- 5 Ekozala penza mabe koleka soki ngai nalongisi bino !
 Kino tango nakokufa, nakotika te kotatola boyengebene na ngai,
- 6 nakobatela bosembo na ngai, nakotika yango te ;
 motema na ngai ekotikala kosambisa ngai mokolo moko te.
- 7 Tika ete bayini na ngai bazala lokola bato mabe,
 mpe banguna na ngai, lokola bato bazangi bosembo !

- 8 Elikya nini moto mabe azali na yango
tango Nzambe azwi bomoi na ye ?
- 9 Boni, Nzambe ayokaki koganga na ye
tango pasi ekomelaki ye ?
- 10 Boni, akosepela penza na Nkolo-Na-Nguya-
Nyonso
to akobelela lisusu Nzambe tango nyonso ?
- 11 Nakoteya bino makambo oyo etali nguya ya
Nzambe,
nakobomba te nzela ya Nkolo-Na-Nguya-
Nyonso.
- 12 Bino nyonso, boyebi yango malamumu !
Bongo mpo na nini bilobaloba ya boye ?
- 13 Tala lifuti oyo Nzambe abongiseli moto mabe,
libula oyo moto ya mobulu azwaka
epai ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso :
- 14 Ata soki bana na ye ya mibali bakomi ebele,
mopanga ezali lifuti na bango,
bakitani na ye bakokufa na nzala,
- 15 bokono oyo ebomaka ekoboma bato na ye,
oyo bakotikala na bomoi,
mpe basi na bango oyo bakufisa mibali
bakolela bango te.
- 16 Ata soki asangisi palata lokola putulu
mpe bilamba lokola mipiku ya mabele,
- 17 nyonso oyo abongisi, moto ya sembo nde
akolata yango,
mpe bato oyo basali mabe te nde bakokabola
palata na ye.
- 18 Ndako oyo atongi ezali makasi te lokola ndako
ya limpulututu,

- lokola ndako ya matiti oyo mokengeli atongaka.
- 19 Akokufa na bozwi, kasi akosala na yango eloko moko te ;
tango akofungola miso, bozwi na ye nyonso ekozala lisusu te.
- 20 Somo ekozwa ye lokola mayi ya mpela ;
na butu, mopepe makasi ekopikola ye na mbalakata.
- 21 Wuta na ngambo ya este, mopepe makasi ekomema ye,
mpe akei libela, ekopikola ye na esika na ye.
- 22 Bakobwakela ye makonga na mawa te,
ata azali kosala makasi ya kokima loboko ya moto
oyo azali kobwakela ye yango.
- 23 Bakobetela libebi na ye maboko,
mpe bakotiola ye na piololo wuta na ndako na ye moko. »

28

Mabombami ya Bwanya

- 1 Ezali na esika oyo batimolaka palata,
mpe na esika oyo bapetolaka wolo.
- 2 Ebende ewutaka na mabele,
mpe libanga oyo balekisaka na moto epesaka motako.
- 3 Moto asilisaka molili,
alukaka kino na se, na bisika ya se penza,
libanga kati na molili oyo eleki makasi,
- 4 atimolaka libulu mosika ya esika oyo bato bavandaka,

- na bisika oyo makolo ya bato ekomaka te,
mosika penza na bato,
adiembelaka mosika ya bato nyonso.
- ⁵ Mabele epai wapi bilei ewutaka ebongwani na
se nâ yango
lokola nde moto ezikisi yango.
- ⁶ Mabanga ya safiri ewutaka na mabanga makasi
ya mabele,
mpe putulu ya wolo ezalaka kati na mabele.
- ⁷ Ndeke moko te oyo eliaka misuni eyebi nzela
na yango,
miso ya mpongo moko te emoni yango,
- ⁸ nyama ya zamba etia nanu makolo na yango
kuna te,
mpe nkosi etambola nanu kuna te.
- ⁹ Moto abetaka loboko na ye na likolo ya libanga
ya makasi
mpe apikolaka ngomba longwa na misisa,
- ¹⁰ atimolaka nzela kati na mabanga,
mpe miso na ye emonaka bomengo na yango
nyonso,
- ¹¹ akawusaka mayi ya bibale
mpe abimisaka na pole biloko oyo ebom-
bama.
- ¹² Kasi bakoki komona bwanya wapi ?
Mayele evandaka wapi ?
- ¹³ Moto ayebaka motuya na yango te,
pamba te bakoki komona yango te
kati na mokili ya bato ya bomoi.
- ¹⁴ Libulu ya mozindo elobi : « Ezali kati na ngai
te ; »
mpe ebale monene elobi : « Ezali epai na
ngai te. »

- 15 Bakoki kosomba yango te
na motuya ya libanga ya wolo to na bakilo
ya palata ;
- 16 bakoki te kosomba yango na wolo ya Ofiri
to na mabanga ya talo ya Onikisi to mabanga
ya talo ya Safiri ;
- 17 wolo to diama ekoki te kokokana na yango,
bakoki kozwa yango te na motuya ya sani ya
wolo ya kitoko.
- 18 Mayaka ya Karayi mpe ya Jasipe ezali na
motuya te
liboso na yango.
Motuya ya bwanya eleki pawuni ya talo.
- 19 Topaze ya Kushi ekoki kokokana na yango te,
mpe bakoki te kosomba yango ata na wolo
ya peto.
- 20 Boye, bwanya ewutaka wapi ?
Mayele evandaka wapi ?
- 21 Ebombami mosika na miso ya bato nyonso ya
bomoi,
ebombami mpe mosika na miso ya bandeke
ya likolo.
- 22 Libebi mpe kufa elobi : « Kaka sango na yango
nde ekomaki na matoyi na biso. »
- 23 Nzambe kaka nde ayebi nzela na yango,
Ye nde kaka ayebi esika bwanya evandaka.
- 24 Pamba te miso na Ye emonaka kino na suka ya
mokili,
mpe amonaka nyonso oyo ezali na se ya
Lola.
- 25 Tango apesaki makasi na mopepe
mpe atiaki mondelo na mayi,

- 26 tango atiaki mobeko mpo na mvula
 mpe afungolaki nzela mpo na kake mpe
 mikalikali,
- 27 amonaki bwanya mpe akumisaki yango,
 andimaki yango mpe amekaki yango.
- 28 Bongo alobaki na moto : « Kotosa Nkolo,
 yango nde bwanya !
 Koboya mabe, yango nde mayele ! »

29

Maloba ya suka ya Yobo

- ¹ Yobo akobaki koloba :
- 2 « Ah ! Soki nakokaki kozala lisusu
 ndenge nazalaki na basanza oyo eleki,
 ndenge nazalaki na mikolo oyo Nzambe
 azalaki kobatela ngai,
- 3 tango mwinda na Ye ezalaki kongenga na moto
 na ngai,
 mpe tango, na pole na Ye, nazalaki kotam-
 bola kati na molili.
- 4 Ah ! Soki nakokaki kozala lisusu
 ndenge nazalaki na mikolo oyo nazalaki
 nanu na makasi,
 tango bolingo ya Nzambe ezalaki kopambola
 ndako na ngai,
- 5 tango Nkolo-Na-Nguya-Nyonso azalaki nanu
 elongo na ngai
 bana mibali na ngai bazingelaki ngai,
- 6 tango nzela na ngai etondisamaki na miliki
 mpe libanga ezalaki kosopa mafuta ya olive
 mpo na ngai !
- 7 Tango nazalaki kokende na ekuke ya mboka

- mpe nazalaki kotia kiti na ngai
na esika oyo bato ebele bakutanaka,
8 bilenge bazalaki komona ngai mpe bazalaki
kobombama,
mibange bazalaki kotelema,
9 bakambi bazalaki kozanga maloba
mpe kozipa minoko na bango na maboko,
10 bato ya lokumu bazalaki kokitisa mingongo na
bango
mpe lolemo na bango ezalaki kokangama na
minoko na bango.
- 11 Moto nyonso oyo azalaki koyoka ngai
azalaki koloba ete nazali moto ya esengo,
mpe bato nyonso oyo bazalaki komona ngai
bazalaki kotatola mpo na ngai ;
- 12 pamba te nazalaki kosunga babola
oyo bazalaki kosenga lisungi,
mpe mwana etike oyo azangi moto oyo
akosunga ye.
- 13 Moto oyo akomaki pene ya kokufa azalaki
kopambola ngai,
mpe nazalaki kopesa esengo na motema ya
mwasi oyo akufisa mobali.
- 14 Nazalaki kolata bosembo lokola elamba ;
bosembo ezalaki elamba na ngai
mpe kitendi na ngai ya kokanga na moto.
- 15 Nazalaki miso ya mokufi miso
mpe makolo ya mokakatani ;
- 16 nazalaki tata ya moto oyo akelela,
nazalaki kobundela moto oyo nayebi te ;
- 17 nabukaki mbanga ya moto mabe
mpe nabotolaki bato oyo akangaki na minu
na ye.

- 18 Nazalaki kokanisa : < Nakokufa kati na ndako na ngai moko
sima na mikolo ebele lokola zelo.
- 19 Misisa na ngai ekoluka mayi,
mpe mayi oyo ezalaka na matiti
ekovanda butu mobimba na bitape na ngai.
- 20 Lokumu na ngai ekozongisela ngai esengo,
ata tolotolo ekokoma ya sika na loboko na
ngai. >
- 21 Bato bazalaki koyoka ngai na bokebi,
bazalaki na kimia mpo na koyoka toli na
ngai.
- 22 Sima na ngai koloba, bazalaki na liloba ya
kozongisa te ;
maloba na ngai ezalaki kokota na esengo na
matoyi na bango.
- 23 Bazalaki kozela ngai ndenge bazelaka mvula,
mpe bazalaki komela maloba na ngai lokola
mvula ya suka.
- 24 Soki nasekisi bango, bazalaki kondima te ;
kongenga ya elongi na ngai ezalaki na mo-
tuya mpo na bango.
- 25 Naponaki nzela mpo na bango
mpe navandaki lokola mokonzi na bango ;
nazalaki kokonza bango lokola mokonzi kati na
mampinga na ye,
nazalaki lokola moto oyo azalaki kolendisala
bato ya mawa. »

30

- 1 « Kasi sik'oyo, nakomi eloko ya kotiola epai ya bilenge
oyo batata na bango bazangaki tina,
mpe oyo nakokaki kutu te kopesa nzela ya kolia
esika moko na mbwa na ngai,
oyo ezalaki kobatela bibwele na ngai.
- 2 Makasi ya maboko na bango ekokaki kutu
kosunga ngai na nini ?
Pamba te basilaki makasi na nzoto,
- 3 bazalaki bato bakawuka na nzala mpe na
kozanga,
bato oyo bazalaki kolia mabele ya esobe
mpe ezanga matiti.
- 4 Bazalaki kobuka matiti ya mungwa kati na
banzete
mpe kolia misisa ya banzete mike.
- 5 Babenganaki bango kati na bato na bango,
babelelaki bango lokola miyibi.
- 6 Bazalaki kovanda na nzela ya mayi ekawuka,
kati na mabulu ya mabele mpe ya mabanga ;
- 7 bazalaki kolela lokola banyama kati na banzete
mike ya nzube,
bazalaki kosangana na se ya banzete mikuse.
- 8 Bana oyo batata na bango bazanga mayele mpe
bazanga kombo
babenganaki bango libanda ya mboka.
- 9 Sik'oyo, bana na bango ya mibali bakomi
koseka ngai na banzembo,
nakomi lisapo kati na minoko na bango.
- 10 Bazali koyina ngai mpe bakimi mosika na ngai,

- bazali na somo te ya kobwakela ngai soyi na
elongi.
- 11 Mpo ete Nzambe alembisi singa ya tolotolo na
ngai
mpe ayokisi ngai soni,
bazali komipekisa na likambo moko te liboso
na ngai.
- 12 Na loboko na ngai ya mobali, lisanga ya bato
mabe ezali kobundisa ngai,
batie mitambo na makolo na ngai,
batie mabaku na nzela na ngai mpo na
kosala ngai mabe ;
- 13 bakangi nzela na ngai, balongi kobebisa ngai
atako moto moko te asungaki bango.
- 14 Bazali koya lokola na nzela ya lidusu ya
monene,
bazali kobunda-bunda kati na ndako
ebukana.
- 15 Somo elati ngai,
lokumu na ngai ekeyi lokola mopepe,
bomengo na ngai elimwe lokola lipata.
- 16 Sik'oyo, bomoi na ngai ekeyi,
mpe mikolo ya pasi ekangi ngai.
- 17 Butu ezali kotobola mikuwa na ngai
mpe pasi ezali kozangisa ngai pongi.
- 18 Na nguya na yango, pasi ekomi
lokola kingo ya nzambala na ngai.
- 19 Nzambe abwaki ngai na potopoto,
mpe nakomi lokola putulu ya mabele to ya
moto.
- 20 Oh Nzambe, nazali koganga epai na Yo,

- kasi ozali kopesa ngai eyano te ;
natelema, kasi ozali kotala ngai kaka pamba.
- 21 Obongwani monguna ya kanza mpo na ngai,
ozali kobundisa ngai na nguya ya loboko na
Yo.
- 22 Omemi ngai liboso ya mopepe
mpe otiki ete mopepe yango emema ngai,
bongo epumbwisi ngai mosika.
- 23 Nayebi ete ozali komema ngai na kufa,
na esika oyo obongisa mpo na bato ya bomoi.
- 24 Kasi boni, moto oyo azali kokufa akoki ko-
tombola ata loboko te ?
Moto oyo azali na pasi, akoki te kosenga
lisungi ?
- 25 Boni, nazalaki kolela te elongo na bato oyo
bazalaki na pasi ?
Motema na ngai eyokelaki babola mawa te ?
- 26 Nazalaki esengo,
kasi pasi nde ekomeli ngai ;
nazalaki pole,
kasi molili nde ekomeli ngai.
- 27 Motema na ngai ezali kobaluka kati na ngai,
wuta mokolo pasi oyo ekomeli ngai.
- 28 Nakomi mwindo, kasi moyi te nde eyindisi
ngai ;
kati na lisanga, nakomi kaka kotelema
mpe kobelega mpo na koluka lisungi.
- 29 Nakoma ndeko ya mbwa ya zamba
mpe moninga ya maligbanga.
- 30 Poso na ngai ya nzoto eyindi mpe ekomi
kokweya-kweya,
mikuwa na ngai ekawuki na moyi.

31 Lindanda na ngai etikali kaka mpo na matanga,
mpe flite na ngai, mpo na kosunga mingongo ya baleli. »

31

Yobo alobeli bosembo na ye

- 1 « Nasalaki boyokani elongo na miso na ngai ete nalula elenge mwasi te.
- 2 Pamba te, libula nini Nzambe akoki kobongisela ngai wuta na likolo ?
- Libonza nini Nkolo-Na-Nguya-Nyonso akoki kotindela ngai wuta na likolo ?
- 3 Boni, pasi ezali mpo na bato mabe te ?
Kobebisama ezali mpo na bato oyo basalaka masumu te ?
- 4 Amoni banzela na ngai te ?
Atangi matambe na ngai nyonso te ?
- 5 Soki natambolaki na lokuta
to litambe na ngai elandaki nzela mabe,
- 6 tika ete Nzambe ameka ngai na emekelo ya sembo,
mpe akomona ete ngai nasali mabe te.
- 7 Soki matambe na ngai ebimaki na nzela na Ye,
soki motema na ngai etambolisamaki kolanda miso na ngai,
soki maboko na ngai ekomaki mbindo,
- 8 tika ete bato mosusu balia biloko oyo ngai naloni,
mpe tika ete nkona na ngai epikolama !

- 9 Soki motema na ngai ekosamaki na mwasi
to soki natalaki na makanisi mabe ekuke ya
mozalani na ngai,
- 10 tika ete mwasi na ngai atutela moto mosusu
ble
mpe tika ete mibali mosusu basangisa na ye
nzoto.
- 11 Pamba te elingaki kozala likambo ya soni,
mpe lisumu ya boye ebongi na esambiselo
ya basambisi.
- 12 Ezali moto oyo ezali kozikisa kino na kobe-
bisama
mpe ekoki kobebisa bomengo na ngai
nyonso.
- 13 Soki nasalelaki na bosembo te bawumbu na
ngai ya mibali mpe ya basi
tango bazwaki ngai mabe,
- 14 nakosala nini soki Nzambe asambisi ngai ?
Nakopesa eyano nini tango akotuna ngai
ndenge nini nabandaki kosala ?
- 15 Ezalaki Ye te oyo asalaki ngai kati na libumu
ya mama na ngai
nde asalaki bango ?
- Ngai na bango, tozalaki lolenge moko te
kati na mabumu ya bamama na biso ?
- 16 Soki nakokisaki te posa ya mobola
to soki nalembisaki miso ya mwasi oyo
akufisa mobali,
- 17 soki nabombaki lipa na ngai mpo na ngai moko
to nakabolaki yango te na bana bitike,
- 18 —nzokande wuta bolenge na ngai,

- nazalaki kobokola bana bitike lokola tata na
 bango ;
 mpe wuta mbotama na ngai,
 nazalaki kolakisa nzela na mwasi oyo aku-
 fisa mobali—
 19 soki namonaki mobola kokufa na kozanga
 bilamba
 to moto akelela kozanga bilamba,
 20 bongo motema na ye epambolaki ngai te
 na ndenge nazipaki ye na bilamba
 oyo ewutaki na bibwele na ngai,
 21 soki natombolaki loboko na ngai mpo na
 kosala mwana etike mabe,
 wana nayebaki ete nazali na nguya liboso ya
 basambisi,
 22 tika ete loboko na ngai elongwa na lipeka na
 ngai
 to ebukana !
 23 Pamba te nazalaki kobanga etumbu ya
 Nzambe,
 mpe nakokaki te kosala eloko liboso ya
 lokumu na Ye.
- 24 Soki natiaki elikya na ngai na wolo
 to nalobaki na wolo ya kitoko : < Ozali
 ekimelo na ngai, >
 25 soki nasepelaki na ebele ya bozwi na ngai,
 bomengo oyo maboko na ngai esalaki,
 26 soki natalaki moyi na kongenga na yango
 to sanza kotambola na nkembo,
 27 soki motema na ngai ekosamaki na nkuku,
 mpe maboko na ngai epesaki yango beze ya
 lokumu,
 28 wana elingaki lisusu kozala mbeba oyo ebongi

na esambiselo ya basambisi,
pamba te nalingaki kowangana Nzambe oyo
azali na Likolo.

29 Soki nasepelaki na pasi ya monguna na ngai
to nagangaki na esengo na likama oyo
ekomelaki ye,

30 soki napesaki nzela na monoko na ngai
ete esala lisumu na kosenga kufa ya
monguna na ngai
na nzela ya maloba ya kolakela mabe;

31 soki bato ya libota na ngai balobaka te :
< Nani oyo atondaki te na misuni ya
banyama ya Yobo ? >

32 Soki mopaya moko te alalaki libanda,
pamba te ekuke na ngai ezalaki ya kofung-
wama
tango nyonso mpo na moleki nzela,

33 soki nabombaki lisumu na ngai ndenge Adamu
asalaki
to nabombaki yango na motema na ngai,

34 pamba te nabangaki bato
mpe nabangaki ete mabota etiola ngai,
yango wana nakangaki monoko
mpe nakokaki kobima libanda te !

35 Ah, soki nazalaki ata na moto
oyo akokaki koyoka ngai !

Yango nde sik'oyo liloba na ngai ya suka.
Tika ete Nkolo-Na-Nguya-Nyonso ayanola
ngai !

Tika ete moto oyo afundi ngai akoma na
mokanda
makambo oyo afundeli ngai !

- 36 Solo, nalingaki komema yango na lipeka na ngai,
nalingaki kolata yango lokola motole,
- 37 nalingaki kotalisa Ye makambo nyonso oyo nasalaki,
nalingaki kopusana pene na Ye lokola mokambi.—
- 38 Soki mabele na ngai eboyi ngai,
soki mikala na yango elelaki,
- 39 soki naliaki bambuma na yango na ofele
to soki natungisaki bankolo na yango,
- 40 tika ete banzube ebima na esika ya ble,
mpe matiti mabe ebima na esika ya orje. »
Oyo nde suka ya maloba ya Yobo.

32

Maloba ya liboso ya Eliwu

¹ Bato wana misato batikaki koyanola Yobo, pamba te azalaki komimona sembo na miso na ye moko. ² Kasi Eliwu, mwana mobali ya Barakeyeli, moto ya libota ya Buzi mpe ya etuka ya Rami, asilikelaki Yobo makasi, pamba te amimonaki sembo koleka Nzambe. ³ Asilikelaki mpe baninga misato ya Yobo, pamba te balongaki te kopesa Yobo eyano oyo esengeli ; nzokande bakweyisaki Nzambe. ⁴ Eliwu awelaki te koloba moto ya liboso epai ya Yobo, pamba te baninga wana misato ya Yobo bazalaki mikolo na ye na mibu ya mbotama. ⁵ Kasi tango Eliwu amonaki ete bato wana misato bazali lisusu na likambo ya koloba te, asilikaki makasi.

⁶ Boye Eliwu, mwana mobali ya Barakeyeli, moto ya libota ya Buzi, alobaki :

« Nazali leki na mibu ya mbotama, mpe bino bozali mikolo ;
yango wana nazalaki kobanga
mpe nazangaki makasi ya koloba na bino makambo oyo ngai nayebi.

⁷ Nazalaki komilobela :

« Bato oyo bazali na mibu ebele ya mbotama bakoyeba koloba,
pamba te kozala na mibu ebele epesaka bwanya. »

⁸ Nzokande, kati na moto, ezali nde molimo, ezali pema ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso nde epesaka moto boyebi.

⁹ Ezali kaka mibange te nde bazali na bwanya, mpe ezali kaka bampaka te nde basosolaka makambo oyo ezali sembo.

¹⁰ Yango wana nalobi : Boyoka ngai, ngai mpe nakoloba na bino makambo oyo nayebi.

¹¹ Tango bino bozalaki koloba, ngai nazalaki koloba te,
nazalaki koyoka makanisi na bino, wana bozalaki koluka makambo ya koloba.

¹² Nalandaki bino na bokebi nyonso ; moko te kati na bino amoni mabe ya Yobo, moko te kati na bino alongi makanisi ya Yobo.

¹³ Boloba te : « Tomoni bwanya ; Nzambe kaka nde akoki kolonga ye, kasi moto te. »

- 14 Lokola Yobo alobaki maloba na ye epai na ngai te,
ngai mpe nakosalela makanisi na bino te mpo na kozongisela ye eyano.
- 15 Bayoki soni, batikali ata na liloba moko te ya koloba,
makambo ya koloba esili bango na minoko !
- 16 Boni, nasengeli sik'oyo kozela,
awa bazangi maloba to basuki wana mpe bakangi minoko ?
- 17 Ngai mpe nakoloba sik'oyo,
nakoloba makambo oyo nayebi.
- 18 Lokola maloba ebele etondi kati na ngai,
motema na ngai ezali kopela lokola moto.
- 19 Kati na ngai, nazali lokola mbeki ya vino oyo ezali kotoka,
lokola mbeki ya vino ya sika oyo ekomi pene ya kopasuka.
- 20 Nakoloba mpo ete motema na ngai ekita,
nakofungola bibebu na ngai mpo ete nayanola.
- 21 Nakopona bilongi te, nakobondela mpe moto moko te ;
- 22 pamba te, soki nayebaki kobondela bato,
Mokeli na ngai alingaki kolongola ngai mbala moko.

33

- 1 Kasi sik'oyo, Yobo, yoka maloba na ngai,
tia matoyi mpo na koyoka maloba na ngai !
- 2 Tala, nafungoli monoko na ngai,

- maloba na ngai ezali na songe ya lolemo.
- ³ Maloba na ngai ewuti na motema ya sembo,
bibebu na ngai ezali penza koloba makambo
oyo ngai nayebi.
- ⁴ Molimo ya Nzambe asalaki ngai,
pema ya Nkolo-Na-Nguya-Nyonso epesi ngai
bomoi.
- ⁵ Boye soki okoki, yanola ngai,
mibongisa mpo na komekana na ngai.
- ⁶ Nazali kaka lokola yo liboso ya Nzambe ;
ngai mpe nawutaki na putulu.
- ⁷ Boye, somo na ngai ebangisa yo te,
mpe monene ya loboko na ngai epanza yo te.
- ⁸ Kasi olobaki na matoyi na ngai—
mpe nazali nanu koyoka makelele ya maloba
na yo—
- ⁹ < Nazali sembo, nasali masumu te ;
nazali peto, namemi na ngai ngambo te. >
- ¹⁰ Nzokande, Nzambe amoni mbeba kati na ngai,
azali kozwa ngai lokola monguna na Ye.
- ¹¹ Akangi makolo na ngai na bibende,
azali kononga banzela na ngai nyonso.
- ¹² Kasi, kati na nyonso oyo, ngai nalobi, ozali na
elonga te,
pamba te Nzambe azali monene koleka
moto.
- ¹³ Mpo na nini ozali kosamba na Ye ?
Alimbolaka tina ya misala na Ye epai ya
moto moko te.
- ¹⁴ Nzokande, Nzambe alobaka, na lolenge moko
to na lolenge mosusu,

- kasi moto asosolaka yango te.
- 15 Alobaka kati na ndoto, kati na emoniseli ya butu,
tango bato bazwaka pongi makasi
wana balali na mbeto ;
- 16 boye, akoki kofungola matoyi ya bato
mpe kobeta sete na makebisi oyo azali koloba,
- 17 mpo na kotia moto mosika ya misala na ye ya mabe
mpe kobatela ye na lolendo,
- 18 mpo na kobatela molimo na ye mpo ete ekufa te,
mpe bomoi na ye mpo ete ebebisama te na mopanga.
- 19 Nzokande, moto akoki mpe, mbala mosusu,
koteyama na mbeto na ye,
na nzela ya kobela mpe ya minyoko ya tango nyonso
kati na mikuwa na ye.
- 20 Boye, azali kosepela lisusu na lipa te,
mpe motema na ye ekomi koboya bilei oyo alingaka mingi.
- 21 Nzoto na ye ekawuki na pamba,
mpe mikuwa na ye, oyo ebombama, ebimi.
- 22 Molimo na ye ezali kopusana pene ya kunda,
mpe bomoi na ye, pene ya bamemi sango ya kufa.
- 23 Nzokande, soki ekoki kozala ata na anjelu moko,
kati na ba-anjelu nkoto moko,
mpo na koyebisa na moto makambo oyo ezali sembo,

- 24 tika ete asalela ye ngolu mpe aloba :
 < Bikisa ye ete akota te kati na libulu ya kufa,
 nasili kofuta niongo mpo na kosikola ye, >
- 25 nzoto na ye ekokoma lisusu sembesembe
 lokola na tango ya bolenge na ye,
 ekozonga ndenge ezalaki na bomwana na ye.
- 26 Akosambela Nzambe,
 akozwa ngolu na miso na Ye,
akomona Nzambe na miso mpe akoganga na
 esengo.
 Nzambe akozwa ye lisusu lokola moto ya
 sembo.
- 27 Boye akoyemba na miso ya bato mpe akoloba :
 < Nasalaki masumu mpe natambolaki na
 bosembo te,
 kasi nazwi lifuti oyo nasengelaki kozwa te.
- 28 Nzambe akangoli molimo na ngai na libulu ya
 kufa,
 mpe nakowumela kati na pole na esengo. >
- 29 Nzambe asalaka makambo oyo nyonso
 epai ya moto mbala mibale to mpe mbala
 misato,
- 30 mpo na kolongola molimo na ye na libulu ya
 kufa,
 mpo ete pole ya bomoi ekoka kongenga
 likolo na ye.
- 31 Yobo, fungola matoyi, vanda kimia mpe yoka
 ngai !
 Nazali na makambo ya koloba na yo.
- 32 Kasi soki ozali na likambo ya koloba,
 yebisa ngai yango, pesa ngai eyano,

mpe ngai nakolongisa yo.

³³ Soki te, vanda kimia mpe yoka ngai,
mpe ngai nakoteya yo bwanya. »

34

¹ Eliwu azwaki maloba mpe alobaki :

² « Bino bato ya bwanya, boyoka maloba na
ngai ;

bino bato ya mayele, boyoka ngai !

³ Pamba te litoyi nde esosolaka maloba
ndenge lolemo emekaka bilei.

⁴ Tososola mpo na biso moko makambo ya
sembo,
toyekola elongo makambo oyo ezali malamumu.

⁵ Tala makambo oyo Yobo azali koloba : < Nasali
mabe te,
kasi Nzambe aboyi kolongisa ngai.

⁶ Atako nazali sembo,
bazali kozwa ngai lokola mokosi ;

atako nasali mabe te,
likonga na Ye ezokisi ngai pota oyo esilaka
te. >

⁷ Nani azali lokola Yobo,
oyo amelaka kotiolama lokola mayi ?

⁸ Atambolaka elongo na banyokoli ya bato,
asanganaka na bato mabe.

⁹ Pamba te alobi : < Ezali na litomba te epai na
moto,
na koluka kosepelisa Nzambe. >

¹⁰ Boye, bino bato ya mayele, boyoka ngai !
Ekoki kosalema te ete Nzambe asala mabe ;

ekoki kosalema te ete Nkolo-Na-Nguya-Nyonso
asala
makambo oyo ezangi bosembo.

11 Azongiselaka moto na moto kolanda misala na
ye,
apesaka na moto na moto kolanda etamboli
na ye.

12 Te, Nzambe akoki kosala mabe te,
Nkolo-Na-Nguya-Nyonso akoki kobuka
bosembo te.

13 Nani akomisaki Ye Mokonzi ya mokili ?
Nani apesaki Ye bokonzi likolo ya mokili
mobimba ?

14 Soki Nzambe azalaki kaka kokanisa mpo na Ye
moko,
mpe soki abatelaki kati na Ye moko
molimo na Ye mpe pema na Ye,

15 bato nyonso balingaki kokufa elongo,
mpe moto nyonso alingaki kozonga putulu.

16 Soki ozali na boyebi, yoka maloba oyo ;
yoka makambo oyo nazali koloba.

17 Boni, moto oyo ayinaka bosembo
akoki solo kozala mokonzi ?
Okokweyisa solo Nkolo-Na-Bosembo
mpe Nkolo-Na-Nguya ?

18 Ezali Ye nde alobaka na bakonzi : < Bozali bato
pamba, >
mpe na bato ya lokumu : < Bozali bato
mabe ? >

19 Aponaka bilongi ya bakambi te,
mpe asalelaka bazwi bolamu te
mpo na bozwi na bango koleka babola,

- pamba te bango nyonso basalemaki na maboko na Ye.
- 20 Bato bazali kokufa mbala moko, kati na butu ; bazali kobunda-bunda mpe kolimwa, bato ya nguya bazali kolongwa atako loboko ya moto etindiki bango te.
- 21 Miso na Ye ezali likolo ya banzela ya bato, amonaka etamboli na bango nyonso.
- 22 Ezala molili, ezala libulu ya kufa, eloko moko te ekoki kobomba bato mabe.
- 23 Nzambe azali na posa ya kolanda-landa bato te mpo ete bakoka koya liboso na Ye mpo na kosambisama.
- 24 Abomaka bato ya makasi ata soki aluki koyeba tina te mpe atiaka bato mosusu na esika na bango.
- 25 Pamba te ayebi misala na bango, akweyisi bango na butu moko, mpe babebisami.
- 26 Apesaka bango etumbu lokola bato mabe na esika oyo bato nyonso bakoki komona,
- 27 pamba te baboyaki kolanda Ye mpe kososola banzela na Ye.
- 28 Bakomisaki koganga ya babola kino epai ya Nzambe, mpe koganga ya banyokolami eyokanaki epai na Ye.
- 29 Kasi soki avandi kimia, nani akokweyisa Ye ? Soki abombi elongi na Ye, nani akoki komona Ye ? Nzokande, akengelaka bikolo mpe bato

- 30 mpo na kopekisa bato mabe ete bakamba mokili te
mpe batiela bato mitambo te.
- 31 Soki moto moko alobi na Nzambe : < Nasali mabe,
nazwi etumbu ya masumu na ngai,
kasi nakosala lisusu mabe te.
- 32 Lakisa ngai makambo oyo nazali kokoka komona te ;
soki nasali mabe, nakozongela yango lisusu te. >
- 33 Boni, Nzambe akoki kopesa yo etumbu ?
Nayebi ete ondimi na yo te.
Yo nde osengeli kozwa mokano, kasi ngai te !
Yebisa ngai makambo oyo yo oyebi.
- 34 Bato ya mayele mpe bato ya bwanya oyo bazali koyoka ngai balobaki :
- 35 < Yobo azali koloba na boyebi te,
maloba na ye ezali na tina te. >
- 36 Oh ! Tika ete Yobo asambisama kino na suka mpo ete apesa biyano lokola moto mabe !
- 37 Pamba te, na lisumu na ye, azali kobakisa kotomboka,
azali kotia tembe kati na biso
mpe azali kokoba kobakisa maloba mpo na kotelemela Nzambe. »

35

- 1 Bongo Eliwu alobaki :
- 2 « Boni, okanisi ete yango ezali sembo ?
Olobi : < Nazali sembo liboso ya Nzambe. >
- 3 Nzokande, ozali koloba : < Nakozwa nini,

litomba nini nakozwa soki nasali masumu
te ? >

- 4 Nalingi kopesa yo eyano,
yo elongo na baninga na yo.
- 5 Tombola miso na likolo mpe tala ;
mona ndenge mapata ezali likolo na yo.
- 6 Soki osali masumu,
ekosala Nzambe nini ?
Soki masumu na yo ezali ebele,
ekosala Ye nini ?
- 7 Soki ozali sembo, okopesa Ye nini
to akozwa nini na loboko na yo ?
- 8 Mabe na yo ekokomela kaka bazalani na yo,
bosembo na yo ezali na litomba kaka epai ya
bana na bato.
- 9 Bato bazali kolela na se ya mokumba ya
minyoko,
bazali koganga na se ya motema makasi ya
bato minene.
- 10 Kasi moto moko te azali koloba : < Nzambe
Mokeli na ngai,
Ye oyo apesaka banzembo ya esengo na
butu,
- 11 Ye oyo ateyaka biso koleka banyama ya mokili
mpe akomisaka biso mayele koleka bandeke
ya likolo,
azali wapi ? >
- 12 Ata bagangi, Nzambe akoyanola te,
mpo na lolendo ya bato mabe.
- 13 Pamba te, Nzambe ayokaka te maloba na
bango ya pamba,

- Nkolo-Na-Nguya-Nyonso azalaka ata na bokebi na yango te.
- 14 Nzokande, yo ozali komeka koloba ete ozali komona Ye te, ete ozwi nanu eyano te na kolela na yo epai na Ye.
- 15 Mpe sik'oyo, soki kanda ya Nzambe eyei nanu likolo na yo te mpe soki Ye azali nanu kobosana maloba na yo ya soni,
- 16 elingi koloba ete yo, Yobo, ofungoli monoko na yo kaka na pamba mpe otondisi yango na maloba ya bozoba. »

36

- 1 Eliwu abakisaki lisusu :
- 2 « Yokela ngai nanu moke, nalingi koteya yo, nazali na makambo mingi mosusu ya koloba na tina na Nzambe.
- 3 Tala, nazali kozwa mosika boyebi na ngai mpo na kobundela mpe kolongisa Mokeli na ngai.
- 4 Yeba malamumu ete maloba na ngai ezali ya lokuta te, ezali moto na boyebi ya solo nde azali pene na yo.
- 5 Tala monene ya Nzambe !
Kasi atiolaka na Ye bato te,
nguya na Ye emonanaka na nzela ya mikano na Ye ya makasi.
Azali na nguya, mpe mikano na Ye ebongwanaka te.
- 6 Atikaka moto mabe te kozala na bomoi,

- alongisaka banyokolami,
7 alongolaka miso na Ye te likolo ya bayengebene,
avandisaka bango na kiti ya bokonzi elongo
na bakonzi
mpe atombolaka bango mpo na libela.
- 8 Kasi soki bato bakangami na minyololo
to na basinga ya minyoko,
- 9 atalisaka bango mabe oyo basali,
mpe masumu oyo basalaka mpo na lolendo
na bango.
- 10 Afungolaka bango matoyi mpo na kokebisa
bango
mpe atindaka bango kotika mabe.
- 11 Soki batosi mpe basaleli Ye,
bakolekisa mikolo na bango oyo etikali na
bomengo,
mpe mibu na bango na esengo.
- 12 Kasi soki batosi Ye te, bakokufa na mopanga
mpe bakosila mpo na kozanga boyebi.
- 13 Bato oyo bayebi Nzambe te
mpe mitema na bango etondisami na kanda,
babelelaka Nzambe te tango akangaka
bango minyololo.
- 14 Bakufaka na bolenge,
basukisaka bomoi na bango kati na mibali
oyo bamipesaka na kindumba ya bule.
- 15 Kasi bato oyo bazali konyokwama,
akangolaka bango na nzela ya minyoko na
bango,
afungolaka bango matoyi na nzela ya pasi.

- 16 Yo mpe, Nzambe alekisi yo na nzela ya nkaka
 mpe ya pasi
 mpo na kovandisa yo na esika ya pole,
 esika oyo ezangi mitungisi ;
 akotondisa mesa na yo na biloko ya kitoko.
- 17 Kasi soki sik'oyo ozali kosala lokola moto
 mabe,
 etumbu mpe kosambisama ekokweyela yo.
- 18 Tika ete elakeli mabe oyo etelemeli yo
 etinda yo te na kotomboka !
 Boni, okoki kopesa kanyaka na bato ebele ?
 Kasi kopengwa te !
- 19 Boni, bozwi na yo ezali solo na motuya
 mpo na kokangola yo ?
 Ezala mabanga na yo ya wolo to makasi na yo
 nyonso,
 boni, ekokoka solo kokangola yo ?
- 20 Kozala na posa te ya butu oyo elongolaka bato
 kati na bandako na bango.
- 21 Mibatela ete okweya na mabe te,
 pamba te osepeli na mabe koleka minyoko.
- 22 Tala, Nzambe azali Mokonzi ya nguya na Ye,
 nani ateyaka koleka Ye ?
- 23 Nani akengelaka etamboli na Ye ?
 Nani akoki koloba na Ye :
 < Ozali kosala mabe ? >
- 24 Kanisa kokumisa misala na Ye,
 misala oyo bato bazali kokumisa na
 banzembo.
- 25 Bato nyonso bamonaka yango,
 batalaka yango na mosika.
- 26 Tala ndenge nini Nzambe azali monene !

Tososolaka yango te.
Moto moko te akoki kotanga motango ya
mibu na Ye.

- 27 Abendaka mayi epai na Ye, na mapata ;
akomisaka yango mvula,
mvula oyo enokaka mpe etondisaka bibale.
- 28 Mapata ekweyisaka yango,
mpe enokisaka yango likolo na ebele ya bato.
- 29 Nani akoki kososola ndenge Nzambe apanzaka
mapata
mpe ndenge bakake ebimaka wuta na ndako
na Ye ?
- 30 Tala ndenge abetisaka bakake likolo ya bato
mpe atondisaka mozindo ya ebale monene.
- 31 Na nzela ya biloko oyo nyonso,
Nzambe asambisaka bikolo mpe apesaka
bilei ebele.
- 32 Atondisaka maboko na Ye mibale na mika-
likali,
akotinda yango na esika oyo Ye aponi.
- 33 Makelele ya bakake epesaka sango ya koya na
Ye,
ata kutu bibwele esosolaka koya na Ye.

37

- 1 Mpo na yango, motema na ngai ezali kolenga
mpe ezali kobeta makasi
lokola nde elingi kobima na esika na yango.
- 2 Yoka ! Yoka makelele ya mongongo na Ye,
makelele oyo ezali kobima na monoko na Ye.
- 3 Azali kotinda yango na mokili mobimba,
mpe kake na Ye kino na suka ya mokili.

- 4 Sima na yango, konguluma na Ye ekoyokana,
akoganga makasi na mongongo ya bokonzi
na Ye ;
akokanga mikalikali ya monoko na Ye te,
wana mongongo na Ye ezali koyokana.
- 5 Na nzela ya mongongo na Ye ya makasi,
Nzambe asalaka bikamwa,
asalaka makambo minene,
makambo minene oyo mayele na biso ekoki
kososola te.
- 6 Alobaka na mvula ya pembe : < Sopana na
mabele. >
Alobaka bongo lisusu na mvula ya makasi :
< Sopana. >
- 7 Boye, atiaka kashe na loboko ya moto nyonso
mpo ete moto nyonso ayeba misala na Ye.
Atondisaka bato nyonso na somo ya nguya
na Ye.
- 8 Banyama ezongaka na bandako na yango
mpe evandaka kati na libulu na yango.
- 9 Mopepe makasi ewutaka na ngambo ya sude,
malili mpe mipepe, na ngambo ya nor.
- 10 Na mopepe oyo ebimaka na monoko ya
Nzambe,
mayi ebongwanaka libanga
mpe bitima ya mayi ekondaka.
- 11 Atondisaka mapata na mayi,
mpe pole na Ye epanzaka mapata ya mvula.
- 12 Na makasi na Ye, mapata ebalukaka na
bangambo nyonso
mpo na kokokisa nyonso oyo Ye atindaka
yango kosala kati na mokili.
- 13 Ezalaka mpo na kopesa etumbu na mokili
to mpo na kopambola yango.

- 14 Yoka, Yobo !
Telema mpe sosola bikamwa ya Nzambe.
- 15 Oyebi ndenge nini Nzambe akambaka mapata,
mpe ndenge nini angengisaka mikalikali na
Ye na mapata ?
- 16 Oyebi ndenge nini mapata evandaka
malamu ?
Ezali bikamwa ya Ye-Oyo-Akoka-Na-Boyebi-
Nyonso.
- 17 Bilamba na yo ezali na moto,
nzokande mabele ezali konyokwama na
mopepe ya midi.
- 18 Boni, okoki solo kosunga Nzambe mpo na
kotanda
likolo elongo na Ye, likolo oyo ezali makasi
lokola talatala ya ebende banyangwisa na
moto ?
- 19 Yebisa biso makambo oyo tosengeli koloba na
Ye ;
tokoki koloba likambo moko te mpo na
molili na biso.
- 20 Boni, basengeli koyebisa Ye ete nalingi
koloba ?
Basengeli koyebisa Ye mpo ete ayeba yango ?
- 21 Na pwasa, moto moko te azali komona lisusu
pole ;
ebombami kati na mapata.
Kasi soki mopepe eleki, elongoli yango
nyonso.
- 22 Kongenga lokola wolo ezali koya wuta na
ngambo ya nor.
Nzambe avandi kati na nkembo ya somo.
- 23 Azali Nkolo-Na-Nguya-Nyonso,

tokoki te kokoma esika Ye azali ;
 azali monene na nguya mpe na solo ;
 azali Mokonzi ya sembo, akoki konyokola te
 moto oyo azali sembo.

²⁴ Yango wana bato basengeli kokumisa Ye,
 kasi Ye atiaka miso na Ye te likolo ya bato
 oyo bakanisaka ete bazali bato ya bwanya. »

38

Yawe ayanoli Yobo

¹ Yawe ayanolaki Yobo kati na mopepe
 makasi :

² « Nani azali kobebisa mabongisi na ngai
 na maloba ezanga tina ?

³ Lata mokaba na yo lokola elombe mobali ;
 nakotuna yo mituna mpe okoyanola ngai.

⁴ Ozalaki wapi tango ngai nasalaki mabele ?
 Yebisa ngai soki ozali mayele.

⁵ Nani akataki mondelo na yango, oyebi ye ?
 Nani amekaki molayi na yango na singa ?

⁶ Makolo ya makonzi na yango evandi likolo ya
 nini ?

Nani atiaki libanga na yango ya songe,

⁷ tango minzoto ya tongo ezalaki koyemba elongo
 mpe tango bana na Nzambe bazalaki ko-
 ganga na esengo ?

⁸ Nani akangaki ebale monene na bikuke ya
 makasi

tango yango ebimaki wuta na mabele,

⁹ tango nakomisaki mapata elamba na yango,
 mpe molili, singa ya kokangela yango,

- 10 tango natielaki yango bandelo,
tango natielaki yango bikuke ya makasi,
- 11 tango nalobaki : < Okosuka kino awa, kasi
mosika te ;
awa nde ekosukela mbonge ya lolendo na
yo ? >
- 12 Boni, osili kopesa tongo mitindo
to osili kolakisa tongo-tongo esika na yango,
- 13 mpo ete esimba bandelo ya mokili
mpe ebimisa bato mabe ?
- 14 Mabele ebongwani lokola potopoto oyo batia
kashe,
mpe nyonso emonani lokola elatisami
elamba.
- 15 Bazangisi bato mabe pole
mpe babuki loboko oyo etombwami mpo na
kosala mabe.
- 16 Osila kokoma kino na etima ya ebale monene ?
Osila kotambola na se ya libulu ya molili ?
- 17 Boni, basila kolakisa yo bikuke ya kufa ?
Osila komona bikuke ya elilingi ya kufa ?
- 18 Miso na yo esila komona kino na bitando
monene ya mokili ?
Loba yango soki oyebi makambo oyo
nyonso.
- 19 Wapi nzela oyo ememaka na pole ?
Bongo molili ezalaka wapi
- 20 mpo ete omema yango na bisika na yango
mpe oyeba banzela oyo ememaka na esika
oyo evandaka ?

- 21 Solo, oyebi yango malamumu,
pamba te osilaki kobotama
mpe motuya ya mikolo na yo ezali ebele.
- 22 Boni, osila kokoma na esika
oyo babombaka mvula ya pembe
mpe na esika oyo babombaka mvula ya
mabanga ?
- 23 Nabombaki yango mpo na tango ya pasi
mpe mpo na mikolo ya bitumba.
- 24 Na nzela nini pole ebimaka
mpe mopepe ya ngambo ya este epan-
zanaka ?
- 25 Nani atimola nzela mpo na mvula makasi,
nani apasola nzela mpo na mokalikali ya
bakake
- 26 mpo na konokisa mvula na esika oyo ezanga
bato,
na esika ya esobe oyo bato bavandaka te,
- 27 mpo na kosopa mayi na bisika oyo ezanga bato
mpe ekawuka,
mpe mpo na kobotisa matiti ya mobesu ?
- 28 Boni, mvula ezali nde na tata ?
Nani abotaki matanga ya mamwe ?
- 29 Libumu ya nani ebotaki mayi ya libanga ?
Nani abotaki londende oyo ewutaka na
likolo ?
- 30 Tango nini mayi ekomaka libanga
mpe likolo ya mayi ya mozindo ekomaka
libanga ?
- 31 Okoki kokanga na singa Minzoto sambo esika
moko
to kofungola basinga ya Minzoto minei ?

- 32 Okoki kobimisa bilembo ya Zodiake* na tango na yango
mpe kokamba Ngombolo elongo na bana na yango ?
- 33 Oyebi mibeko ya likolo ?
Okolonga kokokisa bokonzi na yango na mokili ?
- 34 Okoki kotombola mongongo na yo na mapata mpo ete mayi ebele ezipa yo ?
- 35 Okoki kotinda bakake ete ebima na banzela na yango
mpe eloba na yo : < Tala biso oyo ? >
- 36 Nani atia bwanya na motema ya moto to nani apesa soso mayele ?
- 37 Nani azali na bwanya mpo na kotanga mapata mpe kosopa mayi ya nzungu ya likolo
- 38 mpo ete putulu etiola elongo lokola ebende oyo enyangolami na moto
mpe mpo ete mabokeye ya mabele ekangama esika moko ?
- 39 Boni, yo nde okokoka koboma nyama mpo na nkosi ya mwasi
mpe kosilisa nzala ya bana na yango
- 40 tango elalaka kati na mabulu na yango
mpe emilengelaka na se ya banzete ya makasa ebele ?
- 41 Nani abongiselaka yanganga bilei

* **38:32** Zodiake : na lifalanse ezali « Zodiaque ; » elakisi : liboke ya minzoto oyo emonanaka lokola bilembo na likolo mpo na kolakisa makambo oyo ekoya.

tango bana na yango egangaka epai ya
Nzambe
mpe tango eyengaka-yengaka mpo na
kozanga bilei ?

39

- 1 Oyebi tango nini bantaba ya ngomba ebotaka ?
Osila komona ndenge mboloko ebotaka ?
- 2 Osila kotanga basanza oyo ewumelaka na
zemi ?
Oyebi tango oyo ebotaka ?
- 3 Ekogumbama, ekobota bana na yango
mpe ekolongwa na pasi na yango ya kobota.
- 4 Bana na yango ekozwa makasi, ekokola na
libanda,
ekokende mosika mpe ekozonga lisusu te.
- 5 Nani akangoli ane ya zamba ?
Nani apesi yango bonsomi ?
- 6 Ngai nde napesi yango esobe lokola ndako,
mpe mabele ya mungwa lokola esika ya
kovanda.
- 7 Esekaka makelele ya bingumba
mpe eyokaka te mongongo ya motambolisi
ya mpunda.
- 8 Etambolaka na ngomba mpo na koluka bilei
mpe elukaka na bokebi matiti nyonso ya
mobesu.
- 9 Mpakasa ekoki kondima kosalela yo ?
Ekoki kolekisa butu na elielo na yo ya
banyama ?

- 10 Okoki kokanga mpakasa na singa ya ebende
 oyo ebalolaka mabele ?
 Ekoki kolanda yo mpo na kotondisa mab-
 waku na mabele ?
- 11 Okotia solo elikya na yo kati na yango,
 mpo ete makasi na yango ezali monene ?
 Okotikela yango mosala na yo ?
- 12 Okotiela yango solo motema mpo na
 komemela yo bambuma
 mpe kosangisa yango na etutelo na yo ?
- 13 Mapapu ya maligbanga* efungwamaka na
 esengo nyonso,
 kasi, boni, lipapu mpe nsala na yango
 ekokani na oyo ya nkongi† ?
- 14 Maligbanga ebwakaka maki na yango na
 mabele
 mpe etikaka yango ete ezwa moto ya mabele,
- 15 kasi ebosanaka ete lokolo ekoki kopanza yango
 mpe banyama ya zamba ekoki konyata-
 nyata yango.
- 16 Enyokolaka bana na yango makasi
 lokola nde ezali bana na yango te,
 emonaka na yango motema pasi te
 lokola nde esali mosala ya mpunda,
- 17 pamba te Nzambe apimeli yango bwanya
 mpe apesi yango mayele te.

* **39:13** Maligbanga ezali ndeke monene ya esobe oyo epotaka mbangu makasi, bakilometele nkama moko na tuku mibale mpo na ngonga moko. Ebengami na lifalanse autriche. † **39:13** Nkongi ezali ndeke ya monoko molayi oyo eyembaka kitoko mpe ebengami na lifalanse Cigogne.

- 18 Nzokande soki etele mi mpe ebandi kopota mbangu,
ekoseka ata mpunda mpe motambolisi na yango.
- 19 Boni, yo nde moto opesa mpunda makasi mpe olatisa kingo na yango pwale ya mi-layi ?
- 20 Yo moto opumbwisaka yango lokola libanki ? Lolendo ya mongongo kitoko na yango epe-saka somo.
- 21 Mpunda enyataka na makasi nyonso maboke ya mabele,
esepelaka na makasi na yango mpe ekendaka liboso ya bibundeli.
- 22 Eyokaka somo te, ehangaka eloko moko te, ezongaka sima te liboso ya mopanga,
- 23 tango saki ya mbanzi eninganaka likolo na yango
elongo na likonga oyo ezali kopela moto mpe mopanga.
- 24 Epumbwaka na kanda mpe epanzaka mabele, evandaka kimia te soki kelelo ebeti.
- 25 Soki kelelo ebeti, egangaka : < Ah ! >
Na mosika, eyokaka solo ya bitumba, koganga ya bakambi ya basoda mpe makelele ya bitumba.
- 26 Boni, ezali na mayele na yo nde kombekombe epumbwaka
mpe etandaka mapapu na yango na ngambo ya sude ?
- 27 Na mitindo na yo nde mpongo emataka likolo

- mpe esalaka zala na yango na likolo ?
- 28 Evandaka mpe etongaka ndako kati na ma-
banga,
na esika ya kaka, na songe ya libanga.
- 29 Wuta na likolo, emonaka nyama ya kolia,
miso na yango emonaka na mosika.
- 30 Bana na yango emelaka makila.
Esika ebembe ezali, mpongo ezali wana. »

40

Eyano ya liboso ya Yobo epai ya Nzambe

- 1 Yawe ayanolaki Yobo :
- 2 « Boni, moto oyo atiaka tembe na Nkolo-Na-
Nguya-Nyonso
akoki koteya Ye ?
Tika ete oyo azali koswanisa Nzambe
ayanola Ye ! »
- 3 Yobo azongiselaki Yawe :
- 4 « Tala ngai, nazali se ekelamu ya pamba,
eyano nini nakoki kopesa Yo ?
Natie loboko na ngai na monoko.
- 5 Nalobaki mbala moko,
kasi nakoyanola lisusu te ;
na mbala ya mibale, nakobakisa lisusu eloko te. »

Maloba ya mibale ya Nzambe

- 6 Yawe alobaki na Yobo wuta na mopepe
makasi :
- 7 « Kanga mokaba na loketo na yo lokola elombe
mobali ;
nakotuna yo mituna, mpe okoyanola ngai.
- 8 Olingi kotiola bosembo na ngai ?

- Okani kokweyisa ngai mpo ete yo moko omilongisa ?
- 9 Ozali na loboko lokola oyo ya Nzambe ?
Mongongo na yo ekoki konguluma makasi lokola oyo ya Ye ?
- 10 Lata nkembo mpe kongenga,
milatisa lokumu mpe monene !
- 11 Sopa nguya ya kanda na yo likolo ya bato,
tala bato nyonso ya lolendo liboso na yo mpe kitisa bango !
- 12 Tala bato nyonso ya lolendo, yokisa bango soni !
Nyata-nyata bato mabe na esika oyo bazali.
- 13 Kunda bango nyonso kati na putulu,
zipa bilongi na bango na esika ya kobombama.
- 14 Boye, ngai moko nakopesa yo lokumu,
pamba te loboko na yo ya mobali ekoki mpo na kobikisa yo.
- 15 Tala ngubu : nakelaki yango ndenge nakelaki yo,
kasi eliaka kaka matiti lokola ngombe.
- 16 Tala makasi oyo ezali kati na loketo na yango,
nguya oyo ezali kati na misuni ya libumu na yango !
- 17 Ekembisaka mokila na yango lokola nzete ya sedele ;
misisa ya mipende na yango elingama-lingama ;
- 18 mikuwa na yango ezali lokola bibende ya bronze ;

- mipanzi na yango ezali lokola biteni ya bibende.
- 19 Ezali ekelamu ya liboso ya Nzambe, kasi Mokeli na yango atieli yango mopanga pene.
- 20 Ngomba ezali kopesa yango matiti ya kolia, esika oyo banyama nyonso ya zamba esakanaka.
- 21 Elalaka na se ya banzete ya mike-mike, na se ya matiti oyo ezalaka pembeni ya mayi mpe na potopoto.
- 22 Banzete ya mike-mike ebombaka yango na se ya elili na yango, banzete ya pepiliye ezingeli yango.
- 23 Soki mayi ya ebale etomboki, yango ebangaka te ;
ata mayi ya Yordani esopaneli yango na monoko,
evandaka kaka kimia.
- 24 Boni, moto akoki kokanga yango na motambo na tango ezali kotala to kotobola yango zolo na ndobo, mpo na kobenda yango ?
- 25 Boni, okoki koloba ngando na ndobo ?
Okoki kokanga lolemo na yango na singa ?
- 26 Okoki kokanga yango singa ya kekele na zolo ?
Okoki kotobola mbanga na yango na ndobo ?
- 27 Boni, ekobondela yo mingi ?
Ekoloba na yo maloba ya boboto ?
- 28 Ekoki kosala boyokani elongo na yo mpo ete ekoma mowumbu na yo mpo na libela ?
- 29 Okoki kosakana na yango lokola ndeke ?

- Okoki kokanga yango na singa
mpo na kosepelisa bana na yo ya basi ?
- 30 Boni, lisanga ya balobi mbisi bakoki kosala na
yango mombongo ?
Bakoki kokabola yango epai ya bateki ?
- 31 Okoki kotobola mokongo na yango na
makonga ?
Okoki kotobola moto na yango na ndobo
oyo bakangelaka bambisi ?
- 32 Tia loboko na yo na likolo na yango :
soki okanisi etumba oyo okutani na yango,
okozongela lisusu te kotia loboko na yo na
likolo na yango.

41

- 1 Liboso ya ngando yango, elikya nyonso ya
kolonga ekomaka pamba ;
soki kaka omoni yango, okweyi na somo.
- 2 Moto moko te ya tembe akoki kotungisa yango ;
boye nani akoki kotelemela ngai ?
- 3 Nani adefisaki ngai eloko
mpo ete nafuta niongo na ye ?
Nyonso oyo ezali na se ya Lola ezali ya ngai.
- 4 Nakoki kokanga monoko te mpo na kozanga
kolobela
biteni na yango ya nzoto, makasi na yango
mpe kitoko ya nzoto na yango.
- 5 Nani asila kolongola ngando poso na yango ya
nzoto ?
Nani asila kokatisa kati-kati ya milongo
mibale ya minu na yango ?

- 6 Nani asila kofungola bibebu ya monoko na yango ?
Minu na yango etonda na somo.
- 7 Mokongo na yango esalema na milongo mibale ya nguba,
ekangama elongo na ezipelo ya mabanga.
- 8 Ekangama moko na mosusu,
mpe mopepe ekoki koleka kati na yango te.
- 9 Ekangama moko na mosusu,
esimbama elongo mpe ekoki kokabwana te.
- 10 Soki ekosoli, zolo na yango ekobimisa pole ;
mbuma ya miso na yango ezali lokola moyi ya tongo.
- 11 Moto makasi mpe moto mike-mike ebimaka na monoko na yango.
- 12 Milinga ebimaka na zolo na yango lokola na mbeki oyo ezali kotoka to lokola nzungu ya ebende ya moto.
- 13 Pema na yango epelisaka makala ya moto, lolemo ya moto ebimaka na monoko na yango.
- 14 Makasi na yango evandi na kingo na yango, mpe somo ebimaka liboso na yango.
- 15 Masusa ya poso ya nzoto na yango ekangama elongo,
elendisama makasi mpe eninganaka te.
- 16 Motema na yango ezali makasi lokola libanga, makasi lokola libanga oyo banikelaka bambuma.
- 17 Soki eteleme, bato ya makasi babangaka, mpe somo ekimisaka bango.
- 18 Soki obeti yango ezala mopanga, likonga to mbeli,

- ekosala yango eloko te.
- 19 Emonaka ebende lokola lititi,
bronze lokola nzete epola.
- 20 Mbanzi ekimisaka yango te,
mpe mabanga oyo babwakaka na nzela ya
ebambelo mabanga
ezali lokola poso ya loso mpo na yango.
- 21 Makonga ezali lokola matiti mpo na yango,
mpe esekaka makelele ya makonga mike-
mike.
- 22 Se ya libumu na yango etonda na banzube,
etambolaka lokola ebende oyo ebalolaka
mabele.
- 23 Eningisaka mayi ya mozindo lokola mayi
oyo ezali kotoka na nzungu,
ekomisaka ebale monene lokola nzungu
oyo batokiselaka malasi.
- 24 Engengisaka nzela na sima na yango
lokola suki ya pembe likolo ya mayi.
- 25 Na mokili, nyama moko te ekokani na yango ;
mpe ebangaka te.
- 26 Ebangaka te kobundisa banyama minene,
ezali mokonzi ya banyama nyonso ya
lolendo. »

42

Eyano ya mibale ya Yobo

- 1 Yobo azongiselaki Yawe :
- 2 « Nayebi ete okoki kosala makambo nyonso ;
eloko moko te ekoki kotelemela mabongisi
na Yo.
- 3 Olobaki : < Nani akoki komema molili na
mabongisi na Ngai,

na nzela ya maloba na ye, oyo ezanga tina ? >
Solo, nazalaki kolobela makambo oyo nayebaki
te,
makambo ya kokamwa penza mpo na ngai,
makambo oyo nasosolaki te.

- 4 Olobaki na ngai : < Yaka sik'oyo, nalingi
koloba ;
nalingi kotuna yo motuna,
bongo okopesa ngai eyano. >
- 5 Matoyi na ngai eyokaki makambo
oyo bazalaki koloba na tina na Yo ;
kasi sik'oyo, miso na ngai emoni Yo.
- 6 Yango wana, ngai moko, nazali komiyokela
mawa
mpe namileli, namikitisi kino na putulu ya
mabele
mpe na putulu ya moto. »

Maloba ya suka

7 Sima na Yawe koloba makambo oyo epai
ya Yobo, alobaki na Elifazi, moto ya Temani :
« Kanda na Ngai engaleli yo mpe baninga na
yo mibale, pamba te bolobi na bosembo te na
tina na Ngai, ndenge Yobo, mosali na Ngai,
alobaki. 8 Kasi sik'oyo, bokamata bangombe
sambo ya mibali mpe bameme sambo ya mibali ;
bokende epai ya Yobo, mosali na Ngai, botumba
mbeka mpo na bino moko. Yobo, mosali na
Ngai, akobondela mpo na bino ; mpe mpo na
kondima na ye, nakoyamba libondeli na ye mpo
ete nasalela bino te kolanda bozoba na bino.
Pamba te bolobi na bosembo te na tina na Ngai,
ndenge Yobo, mosali na Ngai, alobaki. »

⁹ Boye Elifazi, moto ya Temani ; Bilidadi, moto ya Shuwa, mpe Tsofari, moto ya Naama, basalaki makambo oyo Yawe atindaki bango kosala ; mpe Yawe ayambaki libondeli ya Yobo.

¹⁰ Sima na Yobo kosambela mpo na baninga na ye, Yawe atalisaki ye lisusu bolamu mpe apesaki ye bomengo mbala mibale koleka oyo azalaki na yango liboso. ¹¹ Bandeko na ye nyonso ya mibali mpe ya basi, elongo na bato nyonso oyo bayebaki ye liboso, bayaki mpe baliaki na ye elongo kati na ndako na ye ; bakabolaki na ye mawa mpe balendisaki ye na tina na pasi nyonso oyo Yawe atindelaki ye, mpe moko na moko kati na bango apesaki ye mbongo moko ya ebende ya palata mpe lopete moko ya wolo.

¹² Yawe apambolaki suka ya Yobo koleka ebandeli ya bomoi na ye. Azalaki na bameme nkoto zomi na minei, bashamo nkoto motoba, bangombe nkoto mibale mpe ba-ane nkoto moko.

¹³ Azalaki na bana mibali sambo mpe bana basi misato. ¹⁴ Mwana na ye ya liboso ya mwasi, Yemima ; ya mibale, Ketsia ; mpe ya misato, Kereni-Apuki. ¹⁵ Kati na mokili mobimba, ezalaki te na basi kitoko koleka bana basi ya Yobo. Tata na bango apesaki bango libula ndenge moko na bandeko na bango ya mibali.

¹⁶ Sima na yango, Yobo awumelaki lisusu na bomoi mibu nkama moko na tuku minei ; amonaki bana na ye mpe bakitani na ye kino na molongo ya minei. ¹⁷ Mpe Yobo akufaki na kimobange makasi mpe atondaki na mikolo.

**Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na
Bomoi™
The Holy Bible in the Lingala language of the
Democratic Republic of the Congo: Open Lingala
Contemporary Bible
La Sainte Bible en langue Lingala de la République
Démocratique du Congo**

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Lingála

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Salela na bonsomi Mokanda na Bomoi™

Makomi na se ya bokonzi © 2002, 2020 Biblica, Inc.

Biblica® Open Lingala Contemporary Bible™

Copyright © 2002, 2020 by Biblica, Inc.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by

Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 16 Nov 2021

c1401b11-ea36-56fd-a694-1e1d301548c3